

Biuletyn

ISSN 2719-5147

informacyjny

9-10/2024

**Pomoc dla producentów
owoców i winorośli**

II rewizja KPO zaakceptowana

**Kwalifikowany materiał siewny
sukcesem produkcji rolnej**

**Bioasekuracja – najskuteczniejsza
broń przed ASF**

Rozwój małych gospodarstw
Więcej czasu na składanie wniosków w ARiMR

Świadczenia pieniężne dla sołtysów

**LAT
POLSKI**
W UNII EUROPEJSKIEJ

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Dobrze, że jesteśmy razem

W numerze:

MRiRW

MRiRW

Pomoc dla producentów owoców i winorośli	4
II rewizja KPO zaakceptowana	5
Sytuacja na rynku zbóż w czasie żniw	6
Kwalifikowany materiał siewny sukcesem produkcji rolnej	7
Nie marnujemy żywności	9
Produkcja ekologiczna	11
Bioasekuracja – najskuteczniejsza broń przed ASF	13
Szlakiem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego	15
Wspieramy Mołdawię i Ukrainę na drodze do UE	16
Współpraca z Republiką Korei	18
Spotkanie w ramach Trójkąta Lubelskiego	19
Rozmowy polsko-saudyjskie	19
Polskie mięso drobiowe i jaja pojedą do Japonii	20
Polska żywność w Europie, Azji i Ameryce Północnej	21
Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie 2024	25
Europejskie święto urodzajów	28
Dzień Polskiej Żywności	31
Świat się kręci wokół wsi	33

ARiMR

Rozwój małych gospodarstw	34
ARiMR dla KGW	35

KOWR

Święto miłośników i hodowców koni	37
---	----

KRUS

Świadczenia pieniężne dla sołtysów	39
Recepta na zdrowie w gospodarstwie rolnym	40

CZESŁAW SIEKIERSKI, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Pogoda nie rozpieszcza rolników. Wegetacja roślin była wyjątkowo przyspieszona. Tegoroczne żniwa zakończyły się praktycznie w połowie sierpnia. Nie były to łatwe zbiory. Plony są niższe. Nie ma dramatu jeżeli chodzi o zbiory w skali kraju. Będą one niższe o kilka procent. Niestety, w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – wiosennych przymrozków, gradobicia i nawałnych deszczy – niektórzy rolnicy ponieśli stuprocentowe straty.

W tych trudnych sytuacjach rząd robi wszystko, żeby nie zostawić rolników samych. Otrzymaliśmy z Unii Europejskiej 37 mln euro na wsparcie gospodarstw rolnych poszkodowanych przez wiosenne przymrozki i gradobicia. Jednocześnie uzyskaliśmy zgodę na uzupełnienie tego unijnego wsparcia do 200 proc. z budżetu krajowego (tj. o dodatkowe

74 mln euro). Do poszkodowanych rolników trafi 111 mln euro, czyli ponad 470 mln zł. Nabór wniosków o pomoc planowany jest w terminie od 1 do 22 października 2024 r., a pomoc zostanie wypłacona producentom do końca 2024 r. Musimy jednak mieć pełną świadomość, że jakkolwiek duża by nie była pomoc kierowana do poszkodowanych rolników, to

i tak nie wyrówna wszystkich strat, które poniosły gospodarstwa rolne.

Zapowiedziana szybka ścieżka przyjęcia Ukrainy do UE i otwarcie rynku europejskiego na towary ukraińskie rodzi poważne obawy oraz kreśli przyszłe wyzwania dla polskiego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. 6 czerwca br. weszło w życie unijne rozporządzenie przedłużające tzw. autonomiczne środki handlowe (ATM) w imporcie z Ukrainy o kolejny rok. Dzięki zabiegom m.in. Polski w rozporządzeniu tym przewidziano korzystniejsze postanowienia dotyczące mechanizmów ochronnych niż w poprzednich latach. Przede wszystkim wprowadzony jest automatyczny mechanizm ochronny uruchamiany po przekroczeniu określonych wielkości progowych przez import z Ukrainy

do UE następujących produktów: mięso drobiowe, jaja, cukier, owies, niektóre produkty przetwórstwa zbóż, miód. Uruchomienie tego mechanizmu powoduje

---

Otrzymaliśmy z UE 37 mln euro na wsparcie gospodarstw rolnych poszkodowanych przez wiosenne przymrozki i gradobicia. Jednocześnie uzyskaliśmy zgodę na uzupełnienie tego unijnego wsparcia o dodatkowe 74 mln euro z budżetu krajowego.

---

przywrócenie ceł UE na import przekraczający poziom bezcłowych kontyngentów taryfowych z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina.

Do tej pory wielkość progowa została przekroczona w imporcie z Ukrainy owsa, jaj, cukru, kasz zbożowych oraz miodu. 18 czerwca br. został uruchomiony automatyczny mechanizm ochronny w imporcie owsa,

2 lipca ten sam mechanizm został uruchomiony dla cukru oraz jaj, 22 lipca dla kaszy i mączki z jęczmienia oraz niektórych innych ziaren zbóż poddanych obróbce, a 21 sierpnia br. w imporcie miodu. Te przykłady pokazują, że warto twardo walczyć o swoje racje, ale trzeba mieć konkretne, merytoryczne argumenty.

Argumenty, a nie demagogia doprowadziły też do tego, że dzięki naszym staraniom oraz przy wsparciu premiera Donalda Tuska zostały wprowadzone nowe regulacje unijne i krajowe upraszczające elementy Zielonego Ładu. Przyjęte przez KE zmiany w Zielonym Ła-

dzie wychodzą naprzeciw postulowanym przez Polskę uproszczeniom oraz w dużej mierze odpowiadają na potrzeby rolników wyrażane podczas protestów, gdyż dotyczą takich wymagań, które wpływały na ograniczenie produkcji i wzrost kosztów.

Przypominam to, bo pojawiają się głosy, że nie zostały spełnione postulaty rolników w zakresie zmian w Zielonym Ładzie. Otóż wprowadzone zostały następujące zmiany.

Po pierwsze, od 2024 r. zniesiony został obowiązek ugorowania 4 proc. gruntów ornych. Wprowadzono nowy ekoschemat „Grunty wyłączane z produkcji”, za który rolnicy otrzymywać będą dodatkową płatność. Płatność przysługuje do powierzchni ugorowanej, nie większej niż 4 proc. powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie. Szacowana stawka płatności wynosi ok. 126,52 euro/ha, tj. ok. 563 zł/ha.

Wdrożenie nowego ekoschematu umożliwi rolnikom dobrowolne wyłączenie z produkcji części gruntów ornych, za co będą otrzymywali płatności. Na gruntach wyłączonych z produkcji obowiązuje zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Przepisy umożliwiły złożenie wniosku o przyznanie płatności w ramach nowego ekoschematu (uzupełnienie wniosku złożonego w podstawowym terminie) do 2 września 2024 r.

Po drugie, wprowadzona została możliwość wyboru między dywersyfikacją a zmianowaniem. Od tego roku rolnicy mają wybór – mogą stosować albo dywersyfikację upraw (tj. różne uprawy), albo zmianowanie (tj. określone następstwo upraw roślin).

W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw, w danym roku:

- W gospodarstwie o powierzchni od 10 do 30 ha gruntów ornych wystarczy posiadać dwie uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75 proc.

- W gospodarstwie o powierzchni powyżej 30 ha gruntów ornych wystarczy posiadać trzy uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75 proc., a dwie uprawy główne nie więcej niż 95 proc.

W przypadku wyboru zmianowania w gospodarstwach o powierzchni powyżej 10 ha gruntów ornych na powierzchni co najmniej 40 proc. tych gruntów należy prowadzić inną uprawę w plonie głównym niż uprawa prowadzona w roku poprzednim.

Po trzecie, nastąpiły uproszczenia w normie dotyczącej obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tj. okrywa roślin-

na, ściernisko, resztki poźniwne, mulcz). Wprowadzono nowy termin utrzymania okrywy glebowej – tj. od dnia zbioru uprawy w plonie głównym do 15 października danego roku, z możliwą przerwą na wykonanie zabiegów agrotechnicznych z uwagi na wysiew roślin ozimych lub międzyplonów, trwającą nie dłużej niż 4 tygodnie.

Po czwarte, gospodarstwa do 10 ha UR nie będą podlegały sankcjom związanym z realizacją norm środowiskowych (tzw. warunkowości). Wcześniej po interwencjach resortu rolnictwa, Komisja Europejska wycofała się z projektu ograniczającego stosowanie pestycydów.

Na zakończenie przedstawię inicjatywę z jaką ostatnio wystąpiłem. W Krakowie została zorganizowana pięciodniowa szkoła letnia dla przedstawicieli administracji Mołdawii oraz Ukrainy. Jej uczestnicy mieli okazję zapoznać się z polskimi doświadczeniami z okresu przedakcesyjnego, a także efektami transformacji polskiego rolnictwa w trakcie 20 lat członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej.

Pamiętając o naszych przygotowaniach do akcesji, chcieliśmy podzielić się wiedzą i doświadczeniem. Wejście do Unii Europejskiej to korzyści, ale i spore wyzwania. Wiąże się one z koniecznością dostosowania struktur państwa do dorobku prawno-instytucjonalnego Wspólnoty. Najważniejsze to wiedzieć, jak to zrobić i stąd moja inicjatywa. Szkoła letnia była okazją do zapoznania się z funkcjonowaniem różnych instytucji i ośrodków naukowych oraz do pokazania uczestnikom, jak w praktyce są wykorzystywane możliwości i szanse, które stwarza członkostwo w UE.

Zależy nam na dobrym przygotowaniu tych państw do akcesji, a także na pokazaniu złożoności i różnorodności problemów, które my sami mieliśmy i nadal mamy w związku z otwarciem rynku unijnego na towary z Ukrainy. Letnia szkoła była również okazją, aby rozmowy na ten temat prowadzić na szczeblu nie tylko politycznym, lecz także urzędniczym i eksperckim.

Dzięki naszym staraniom zostały wprowadzone nowe regulacje unijne i krajowe upraszczające elementy Zielonego Ładu.

Pomoc dla producentów owoców i winorośli

Producenci owoców i winogron, poszkodowani wskutek tegorocznych kwietniowych przymrozków i majowego gradobicia, otrzymają wsparcie finansowe. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w tej sprawie.

Nabór wniosków o wsparcie i wypłaty środków przeprowadzi Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) – zgodnie z przyjętym 3 września 2024 r. rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z udzieleniem nadzwyczajnego wsparcia finansowego sektorowi owoców i warzyw oraz sektorowi wina dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi.

Na wsparcie przeznaczono łącznie ok. 470 mln zł – 37 mln euro pochodzi z budżetu UE, 74 mln euro z budżetu krajowego.

■ Dla kogo?

Pomoc finansową będzie mógł otrzymać producent rolny:

- w którego gospodarstwie w 2024 r. wystąpiły szkody w roślinnej produkcji rolnej na poziomie przekraczającym 30 proc. średniej rocznej roślinnej produkcji z lat 2021–2023 albo z 3 lat w okresie 2019–2023, z pominięciem roku o najwyższej i o najniższej wielkości tej produkcji;

Wiosenne przymrozki i gradobicia spowodowały ogromne straty w uprawach sadowniczych i winorośli

- w którego uprawach wystąpiły szkody na poziomie co najmniej 40 proc. plonów spowodowane przez przymrozki wiosenne w okresie od 15 do 30 kwietnia 2024 r. lub grad w okresie od 1 do 31 maja 2024 r., udokumentowane protokołem z prac komisji powołanej przez wojewodę.

Wsparcie będzie przeznaczone dla producentów rolnych, którzy uprawiają m.in. drzewa owocowe, winorośl, maliny, truskawki czy porzeczki. Stawki wsparcia będą

zróżnicowane w zależności od poziomu strat oraz rodzaju uprawy.

■ Terminy

Wnioski o pomoc będzie można składać do ARiMR od 1 do 22 października 2024 r. Pomoc zostanie wypłacona do 31 grudnia 2024 r.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: Janusz Lipiński.Stock.adobe.com

Grupa upraw owocowych	Wysokość stawki pomocy w zależności od poziomu strat		
	Poziom strat co najmniej 40% i mniej niż 55%	Poziom strat co najmniej 55% i mniej niż 70%	Poziom strat co najmniej 70%
Grupa I: agrest, aronia, porzeczka	1500 zł/ha	2000 zł/ha	3000 zł/ha
Grupa II: brzoskwinia, czereśnia, grusza, inne owoce jagodowe, jabłoń, morela, orzech włoski, śliwa, wiśnia	2500 zł/ha	3500 zł/ha	5000 zł/ha
Grupa III: borówka, jeżyna, malina, truskawka, winorośl	3000 zł/ha	4000 zł/ha	6000 zł/ha

II rewizja KPO zaakceptowana

Rada UE ds. Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) 16 lipca 2024 r. przyjęła projekt zmienionej decyzji wykonawczej Rady UE zatwierdzającej zmiany w polskim Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Stało się to po serii uzgodnień ze służbami Komisji Europejskiej oraz wcześniejszymi uzgodnieniami i konsultacjami prowadzonymi w kraju.

Konsultacje społeczne projektu rewizji KPO trwały od 15 marca do 15 kwietnia 2024 r. Uczestniczyli w nich przedstawiciele strony samorządowej, organizacje pozarządowe i partnerzy społeczni oraz gospodarzcy.

30 kwietnia 2024 r. Rada Ministrów przyjęła, przedłożoną przez Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, uchwałę ws. zmiany KPO.

■ Więcej środków

W II rewizji KPO budżet inwestycji, za realizację których odpowiada Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, został zwiększony o 600 mln euro i wynosi obecnie 2,59 mld euro (tj. ok. 11,599 mld zł). Są to następujące inwestycje:

- A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących

w łańcuchu – 8,881 mld zł (wzrost o 600 mln euro);

- A2.4.1. Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego – 515,3 mln zł;

- B3.1.1. Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową – 911,126 mln zł;

- B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich – 1,291 mld zł.

Dodatkowe środki MRiRW planuje przeznaczyć m.in. na:

- wsparcie inwestycji rolników w rozwiązania rolnictwa 4.0;

- zwiększenie środków na przeprowadzony już nabór dotyczący tworzenia i modernizacji centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych i rolno-spożywczych rynków hurtowych oraz nabór zorganizowany dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego;

- modernizację bazy dydaktyczno-demonstracyjnej w zakresie rolnictwa 4.0 w szkołach rolniczych i jednostkach doradztwa rolniczego.

■ Więcej czasu i możliwości

Dzięki zabiegom MRiRW wydłużono również o pół roku czas na realizację inwestycji A1.4.1 i A2.4.1 KPO. Termin końcowy realizacji tych inwestycji w II rewizji KPO to II kwartał 2026 r.

Natomiast zmiana definicji wskaźnika inwestycji B3.1.1 KPO pozwoli objąć wsparciem nie tylko nowo wybudowaną infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, lecz także tę zmodernizowaną.

Zmiany w KPO wprowadzone w ramach II rewizji KPO wynikały z przeglądu stanu realizacji reform oraz inwestycji KPO i dotyczą łącznie 18 reform (12 z części grantowej i 6 z części pożyczkowej) oraz 39 inwestycji (26 z części grantowej i 13 z części pożyczkowej KPO).

Departament Strategii i Rozwoju
MRiRW

tel. 22 623 21 20

Zdjęcie: Kovak.Stock.adobe.com

Sytuacja na rynku zbóż w czasie żniw

Oceniając sytuację na rynku zbóż oraz rzepaku w czasie żniw, należy wziąć pod uwagę m.in. wielkość zbiorów i jakość zbieranego ziarna czy powierzchnię uprawy. Na tegoroczną produkcję roślinną wpłynęły różne, zarówno korzystne, jak i niekorzystne czynniki, m.in. warunki pogodowe.

Oceniając sytuację na rynku zbóż oraz rzepaku w 2024 r., można stwierdzić, że:

- W wyniku sprzyjających warunków pogodowych tegoroczne żniwa rozpoczęły się wcześniej niż w latach ubiegłych. Pod koniec czerwca był już koszony jęczmień ozimy.
- Korzystne warunki pogodowe spowodowały przyspieszenie prac żniwnych na przeważającym obszarze kraju.
- Punkty skupujące są przygotowane do żniw, jednak część rolników wstrzymuje się ze sprzedażą.
- Na dzień 31 lipca 2024 r. zbiory zbóż ozimych w wielu regionach Polski były już na ukończeniu, a zbiory zbóż jarych były mocno zaawansowane. Najmniejsze zaawansowanie zbiorów notuje się na północy kraju.
- Jakość zbieranego ziarna jest mocno zróżnicowana i zależna od okresu wegetacji i ilości wody w glebie. Z terenu dobiegają informacje sygnałne o niskiej zawartości białka w ziarnie pszenicy, szczególnie na zachodzie kraju, przy dobrych pozostałych parametrach.

Jednocześnie pojawiają się sygnały o gorszych niż przed rokiem plonach krajowego żyta i jęczmienia jarego.

- Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB) w siódmym okresie raportowania, tj. od 21 maja do 20 lipca 2024 r., stwierdza wystąpienie suszy rolniczej na terytorium Polski, powodującej straty w plonach monitorowanych upraw przynajmniej o 20 proc. w stosunku do plonów uzyskanych w przeciętnych wieloletnich warunkach pogodowych. Największy zasięg suszy rolniczej występował wśród upraw kukurydzy na ziarno. Notowano ją w 352 gminach (14,21 proc. gmin Polski).

■ Wielkość zbiorów

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS):

- Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacuje się na 25,6 mln ton, tj. o ok. 4 proc. mniej od zbiorów ubiegłorocznych.
- Zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na ok. 3,4 mln ton, tj. o ok.

9 proc. mniej od zbiorów ubiegłorocznych.

- Produkcję warzyw gruntowych ocenia się na ok. 3,8 mln ton, tj. na poziomie wyższym o 2 proc. w porównaniu do roku ubiegłego.
- Szacuje się, że zbiory owoców z drzew będą o ok. 17 proc. niższe od ubiegłorocznych i wyniosą ok. 3,6 mln ton.
- Produkcję owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych szacuje się na 501 tys. ton, czyli o ponad 11 proc. mniej od zbiorów w 2023 r.

■ Powierzchnia uprawy

Wstępnie szacuje się, że powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2024 r. jest o ok. 2 proc. mniejsza od ubiegłorocznej i wynosi około 5,7 mln ha, w tym powierzchnia uprawy:

- pszenicy – wynosi ok. 2,4 mln ha;
- żyta – wynosi ok. 0,7 mln ha;
- jęczmienia – wynosi ok. 0,7 mln ha;
- owsa – wynosi ponad 0,5 mln ha;
- pszenżyta – wynosi ok. 1,2 mln ha;
- mieszanek zbożowych – wynosi ok. 0,3 mln ha.

¹ Wstępny szacunek głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2024 r. (publikacja 31.07.2024 r.).

■ Niekorzystne czynniki

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- notowane w drugiej połowie kwietnia przymrozki (miejscami nawet poniżej -9°C) powodujące w niektórych rejonach uszkodzenia części upraw rolnych, a także kwitnących drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych;
- niedobór opadów deszczu w drugiej połowie kwietnia i w maju, powodujący w niektórych rejonach nadmierne przesuszenie

gleby i ograniczający możliwości produkcyjne wielu roślin uprawnych, w tym zbóż;

- lokalnie występujące w czerwcu i lipcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silnym wiatrem.

■ Korzystne czynniki

Korzystnie na produkcję roślinną wpłynęły:

- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych;

- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych jesienią 2023 r.;

- dobre przezimowanie upraw (zaorano jedynie 0,1 proc. zasianej powierzchni zbóż ozimych).

Departament
Rynków Rolnych
i Transformacji Energetycznej
Obszarów Wiejskich
MRiRW
tel. 22 623 18 45

Zdjęcie: Stock.Stock.adobe.com

Kwalifikowany materiał siewny sukcesem produkcji rolnej

Chcąc być pewnym, że nasiona spełniają wymagania, najlepiej zakupić je od podmiotów, nad którymi nadzór sprawują urzędy kwalifikujące Unii Europejskiej. W Polsce jest to Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN).

Główne korzyści wynikające z zastosowania materiału siewnego kwalifikowanego to nie tylko wydajność, opłacalność upraw czy wyższa zdolność kiełkowania, lecz także możliwość pozyskania określonych dopłat.

■ Kwalifikowany materiał siewny – dlaczego to ważne?

Polscy rolnicy coraz częściej dostrzegają, że stosowanie sprawdzonego, kwalifikowanego materiału siewnego jest nierozdzielnie związane z nowoczesną produkcją roślinną, a także jest podstawowym warunkiem uzyskania wysokich plonów. To właśnie kwalifikowany materiał siewny gwarantuje wysoką jakość zarówno pod względem czystości, jak i zdolności kiełkowania.

Producenci rolni doceniają również korzyści ze stosowania

kwalifikowanego materiału siewnego, biorąc pod uwagę obowiązujące obecnie zasady integrowanej produkcji roślin. Pozwala to bowiem spełnić jeden z bardzo ważnych obowiązków prawnych, mających na celu ograniczenie chemizacji produkcji roślinnej i zapewnienie konsumentom bezpiecznej żywności.

Przy wyborze nasion należy uwzględnić to, że główne korzyści wynikające z zastosowania materiału siewnego kwalifikowanego to nie tylko wydajność, opłacalność upraw czy wyższa zdolność kiełkowania – to także możliwość pozyskania dopłat.

■ Które odmiany?

Należy pamiętać, że zgodnie z przepisami o nasiennictwie w obrocie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej może znajdować się materiał

siewny odmian roślin rolniczych wpisanych do:

- Krajowego rejestru;
- Wspólnotowego katalogu;
- odpowiednich rejestrów państw Unii Europejskiej lub rejestrów państw stowarzyszonych, czyli właściwego urzędowego katalogu – co oznacza, że odmiany gatunków roślin znajdujących się w aktualnej ofercie handlowej firm muszą być wpisane w urzędowym rejestrze.

■ Na co zwracać uwagę przy zakupie?

Kupując materiał siewny, należy pamiętać, że powinien on:

- być wyłącznie w zamkniętym i zaplombowanym opakowaniu;
- być trwale zaopatrzony w etykietę nasienną potwierdzającą, że został poddany ocenie urzędowej lub ocenie pod urzędowym nadzorem oraz spełnia wymagania

Kwalifikowany materiał siewny gwarantuje wysoką jakość pod względem czystości i zdolności kiełkowania

jakościowe dla danej kategorii i stopnia kwalifikacji;

- pochodzić od podmiotów wpisanych do ewidencji prowadzonych przez PIORiN.

Dla poszczególnych kategorii stopni kwalifikacji materiału siewnego oraz rodzajów materiału siewnego etykiety mają różne kolory i rozmiary.

Niektóre gatunki roślin rolniczych wymagają zaopatrzenia w paszport roślin. Jeżeli na etykiecie jest informacja, że materiał siewny został zaprawiony zaprawą nasienną, to należy zwrócić uwagę czy środek ochrony roślin użyty do zaprawiania jest dopuszczony do obrotu i stosowania w Polsce.

Kupując materiał siewny, należy zawsze żądać dokumentu sprzedawcy, który powinien zawierać następujące dane: nazwę gatunku, nazwę odmiany, kategorię lub stopień kwalifikacji oraz numer partii.

■ Co w razie zastrzeżeń co do jakości zakupionego materiału?

Jeżeli pomimo zachowania powyższych zasad kupujący ma zastrzeżenia do jakości nabytego materiału siewnego, przysługuje mu prawo do reklamacji u podmiotu, od którego ten materiał nabył.

Aby reklamacja u dostawcy materiału siewnego była skuteczna, należy:

- koniecznie zachować dowód zakupu materiału siewnego – faktury i etykiety nasienne;
- po otwarciu opakowania ocenić wizualnie jakość materiału, tj. jego jednorodność i tożsamość gatunkową, obecność innych gatunków, zanieczyszczeń lub uszkodzeń, a także jakość zaprawienia.

Jeżeli po otwarciu opakowania zostaną stwierdzone wady materiału, to nie należy otwierać kolejnych. Takie działanie umożliwi wykonanie rzetelnej kontroli materiału, w tym – jeśli zaistnieje potrzeba – pobranie prób do kontroli.

Ponadto o stwierdzeniu nabycia wadliwego materiału siewnego należy poinformować właściwego terenowo wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, przedstawiając dokument nabycia oraz etykietę nasienną kwestionowanego materiału.

■ Czy zakup online jest bezpieczny?

Wśród rolników dużą popularnością cieszą się także zakupy nasion na platformach sprzedażowych online. Niższa cena sprawia, że ogłoszeniodawcy nie narzekają na brak zainteresowania ze strony potencjalnych nabywców, którzy również mają w czym wybierać – na najpopularniejszych giełdach internetowych przed sezonem

siewu pojawia się kilka tysięcy ogłoszeń.

Niestety, istnieje duże prawdopodobieństwo, że część z nich to oferty nielegalne, naruszające przepisy ustawy o nasiennictwie oraz wyłączne prawo do odmian roślin.

■ Co jeśli przywozimy ziarno spoza UE?

Przy samodzielnym przywożeniu ziarna pochodzącego spoza Unii Europejskiej trzeba pamiętać, że często jest to materiał siewny nieprzeznaczony do obrotu na terenie UE, więc może nie spełniać wymagań dotyczących wytwarzania i jakości określonych przepisami wspólnotowymi.

Ponadto do wytwarzania materiału mogą być użyte zaprawy nasienne, które zawierają substancje czynne niedopuszczone do stosowania na unijnych polach. Wykrycie stosowania takich związków może skutkować odpowiedzialnością karną.

Nie zapominajmy też, że można trafić na nasiona odmian modyfikowanych genetycznie, których stosowanie zabraniają przepisy UE.

■ Podsumowanie

Jakość materiału siewnego ma ogromny wpływ na wielkość i jakość uzyskanego plonu. Materiał siewny powinien być sprawdzony i zdrowy, a nasiona powinny być dobrze wykształcone, o znanej sile kiełkowania. Pamiętajmy, że cena idzie w parze z jakością. A co najważniejsze – kupując legalny, wysokiej jakości kwalifikowany materiał siewny, można uzyskać plody rolne o najwyższych wartościach odżywczych, bezpieczne dla zdrowia ludzi oraz zachować równowagę środowiska naturalnego.

Główny Inspektorat
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
tel. 22 652 92 90

Zdjęcie: Sima.Stock.adobe.com

Nie marnujmy żywności

Ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna

We wrześniu i październiku o tym, jak ważna jest żywność, przypominają nam: Międzynarodowy Dzień Świadomości o Marnowaniu Żywności obchodzony 29 września oraz Światowy Dzień Żywności i Światowy Dzień Chleba obchodzone 16 października. Do zmniejszenia skali marnotrawstwa żywności może skutecznie przyczynić się zwiększanie świadomości społeczeństwa dzięki prowadzonym przez MRiRW kampaniom informacyjno-edukacyjnym.

Polska ma dobre warunki naturalne do produkcji rolniczej, co sprawia, że jesteśmy 4. największym producentem żywności w Europie po Francji, Niemczech i Hiszpanii. Żywność w Polsce jest wysokiej jakości, łatwo dostępna i przystępna cenowo. To bardzo dobra wiadomość. Jednak są też minusy. Szeroka dostępność żywności powoduje, że zapominamy, jak wielką ma wartość. Im bogatsze jest społeczeństwo, a żywność bardziej dostępna, tym większa jej ilość jest marnowana. Do zmniejszenia marnotrawstwa żywności może skutecznie przyczynić się zwiększanie świadomości społeczeństwa.

■ Żywność to wartość

Żywność to wartość – to stwierdzenie można rozumieć szeroko. Niezwykle ważną wartością jest bezpieczeństwo żywnościowe, a Polska jest krajem samowystarczalnym żywnościowo. Polskie rolnictwo produkuje więcej żywności niż jej w Polsce spożywamy. Jesteśmy dużym eksporterem żywności.

Żywność ma także wartość materialną, a wyrzucanie produktów spożywczych nadających się do spożycia oznacza straty. To również wartość pracy, która została włożona na każdym etapie produkcji żywności: od pola rolnika, poprzez przetwórstwo, transport, przechowywanie, aż po sklepy lub restauracje. Każdy z tych etapów

wymaga wysiłku wielu osób. Ale także oznacza zużycie paliwa, nawozów, środków ochrony roślin i wody. Żywność ma także wartość etyczną, bo czy etyczne jest wyrzucanie jedzenia, gdy nadal wiele osób na świecie cierpi z powodu głodu i niedożywienia?

■ Skala marnowania żywności

Skala marnowania żywności jest ogromna, można wręcz uznać to zjawisko za problem globalny.

Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) podaje, że na świecie co roku marnowanych jest 1,3 mld ton żywności nadającej się do spożycia, czyli jedna trzecia całej produkcji żywności.

Zjawisko to przynosi niezwykle negatywne skutki środowiskowe, społeczne, ekonomiczne, ale przede wszystkim etyczne, których niestety wiele osób nadal sobie nie uświadamia.

Przyczyny marnowania żywności w gospodarstwach domowych

- Przeoczenie daty ważności
- Przygotowanie zbyt dużej ilości jedzenia
- Zakup zbyt dużej ilości żywności
- Nieprzemysłane zakupy
- Zbyt duże opakowanie
- Nieodpowiednie warunki przechowywania
- Straty talerzowe

Źródło: PROM Strategia racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności

Według badań Programu Racjonalizacji i Ograniczenia Marnotrawstwa Żywności (PROM)¹ w Polsce rocznie marnowanych jest niemal 5 mln ton żywności. Zdecydowana większość żywności trafia do kosza w gospodarstwach domowych – ponad 60 proc. Wyniki badań wskazują także na przyczyny marnowania.

Polacy marnują żywność najczęściej w wyniku braku odpowiedniej wiedzy nt. prawidłowego przechowywania żywności oraz sposobów na ponowne wykorzystanie niezjedzonych posiłków. Często wyrzucane są także resztki posiłków pozostałe ze śniadania, obiadu czy kolacji. Wśród najczęściej wymienianych przyczyn wyrzucania żywności są zepsucie żywności i przeoczenie daty ważności.

Kto marnuje najmniej? Okazuje się, że osoby starsze wyrzucają znacząco mniej żywności niż osoby z pozostałych grup wiekowych. Rządziej wyrzucają kobiety niż mężczyźni. Znaczenie ma także miejsce zamieszkania: osoby mieszkające na wsi marnują mniej żywności niż mieszkańcy miast.

■ Cztery zasady, które pomagają ograniczyć marnowanie

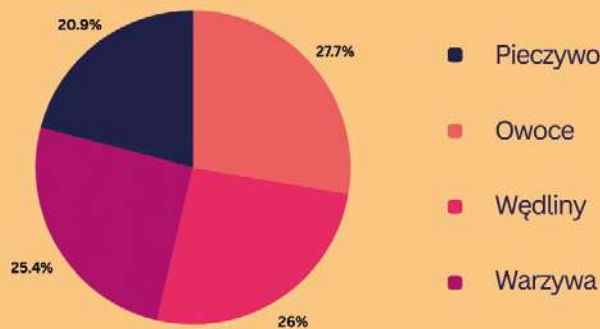
W odpowiedzi na przedstawione dane Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało „4P”, czyli cztery proste zasady, które pomagają ograniczyć marnotrawstwo:

1. Planuj zakupy z wyprzedzeniem.
2. Przetwarzaj żywność w celu wydłużenia jej trwałości.
3. Przechowuj produkty w odpowiednich warunkach.
4. Podziel się nadmiarową żywnością.

Od 2022 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi także kampanie informacyjno-edukacyjne

Najczęściej marnowana żywność

w Polsce

Źródło: PROM Strategia racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności

skierowane do ogółu społeczeństwa, które zachęcają do ograniczania marnowania żywności. W roku 2024 kampania dotyczy zrozumienia, że „żywność to wartość”.

■ „Należy spożyć do”, a „najlepiej spożyć przed”

W prowadzonej kampanii chcemy zwrócić uwagę na znaczenie dwóch rodzajów dat, które można znaleźć na opakowaniach produktów spożywczych. Większość konsumentów nie rozumie różnicy pomiędzy stwierdzeniami „należy spożyć do”, a „najlepiej spożyć przed”.

„Należy spożyć do” to zalecenie, którego warto przestrzegać. Znajdziemy je najczęściej na produktach świeżych, o krótkim terminie ważności, jak świeże mięso, ryby, nabiał, niektóre ciasta i dania gotowe. Ze względu na brak lub nieznaczną ilość substancji konserwujących żywność ta ma krótką ważność, której należy bezwzględnie przestrzegać. Produktów oznaczonych „należy spożyć do” nie należy spożywać po wyznaczonej dacie. To znaczy, że żywność ta powinna być spożyta

najpóźniej w dniu upływu terminu ważności.

Tymczasem stwierdzenie „najlepiej spożyć przed” jest jedynie sugestią, a żywność po wyznaczonej dacie często nadal nadaje się do spożycia. Ten termin stosowany jest w przypadku produktów, które nawet po terminie nie ulegają zepsuciu, a jedynie może zmieniać się ich konsystencja, kolor, smak czy zapach. Do tej grupy zaliczają się m.in. produkty zbożowe, a więc mąki, makarony, kasze, ryże, ale także kawa, herbata, część słodczy czy niektóre przyprawy. Produkty te przeważnie mają dłuższe daty ważności i często nie wymagają przechowywania w lodówce. „Najlepiej spożyć przed” określa datę minimalnej trwałości. Minimalnej, czyli nie ostatecznej. Produkty oznaczone tym terminem często są więc dobre także po wyznaczonej dacie, jednak za każdym razem warto sprawdzić ich wygląd, smak i zapach.

Departament Rynków Rolnych
i Transformacji Energetycznej
Obszarów Wiejskich
MRiRW
tel. 22 623 18 45

¹ PROM – Programu Racjonalizacji i Ograniczenia Marnotrawstwa Żywności, w ramach którego badano ilości marnowanej żywności w wybranych sektorach gospodarki. Projekt realizowany był w okresie od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2021 r. przez Konsorcjum w składzie: Federacja Polskich Banków Żywności, Instytut Ochrony Środowiska – PIB, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego oraz Polskie Towarzystwo Technologów Żywności.

Produkcja ekologiczna

Odpowiedź na rosnące wymagania konsumentów

Produkcja ekologiczna to odpowiedź na zmieniającą się strukturę popytu na rynku i rosnącą świadomość konsumentów. Zwiększająca się dostępność certyfikowanej żywności ekologicznej oraz coraz większe zainteresowanie konsumentów jej zakupem bardzo korzystnie oddziałują na rozwój sektora rolnictwa ekologicznego.

Choć na początku świat zachłysnął się intensywnymi technologiami uprawy roślin oraz chowu zwierząt, z czasem wielu konsumentów zaczęło stwierdzać, że jednak żywność, która powstała w warunkach najbardziej zbliżonych do naturalnych, najlepiej spełnia ich oczekiwania.

■ Rolnictwo ekologiczne w UE

Korzyści płynące z produkcji ekologicznej są doceniane na poziomie unijnym. Potwierdzeniem jest ogłoszenie przez Komisję Europejską nowego podejścia do rolnictwa w UE w ramach strategii „Od pola do stołu” („Farm to fork”), w której produkcja ekologiczna jest kluczowym sektorem produkcji rolnej, przyczyniającym się do transformacji środowiskowej i poprawy bezpieczeństwa unijnego rolnictwa.

Rolnicy ekologiczni są postrzegani jako pionierzy rolnictwa przyszłości, a rolnictwo ekologiczne stanowi wzór do naśladowania. Rolnicy konwencjonalni uczą się od ekologicznych różnych praktyk, pozwalających zarządzać gospodarstwem w sposób ekologiczny – m.in. jak zastępować chemiczne środki ochrony roślin preparatami biologicznymi oraz jak stosować

metody uprawy i chowu zwierząt, które pomagają chronić zasoby wody pitnej. Dlatego też zwiększanie udziału rolnictwa ekologicznego w Polsce jest tak ważne dla nas wszystkich.

Produkcja ekologiczna to przejście z konkurencji ilościowej, gdzie jest ona bardzo silna, na jakościową. Polskie rolnictwo, ze względu na znaczne rozdrobnienie gospodarstw, w konkurencji z dużymi agroholdingami niestety nie ma łatwej sytuacji. Dlatego to nie zwiększanie ilości produktów, a poprawa ich jakości jest kierunkiem, który może przynieść stabilność ekonomiczną rolnikom.

■ Żywność i produkcja ekologiczna w Polsce

Rynek żywności ekologicznej w Polsce w ciągu ostatnich kilku lat uległ znacznym zmianom. Okres, kiedy w strukturze ekologicznych użytków rolnych 70 proc. stanowiły

trwałe użytki zielone już minął, teraz to zboża stanowią większość upraw, zwiększa się też produkcja owoców, co widać na sklepowych półkach. Nieco wolniej, ale również wzrasta w sektorze ekologicznej produkcji zwierzęcej i w większości sklepów można już dostać jaja ekologiczne oraz ekologiczne mleko i jego przetwory.

Szacowana wartość detalicznego rynku żywności ekologicznej w 2022 r. wyniosła 1,8 mld zł,

wobec 1,36 mld w 2019 r. Podnosi się także areał upraw ekologicznych – z 555 tys. ha w 2022 r. do 636 tys. ha w roku 2023. Wstępne dane wskazują na dalszy wzrost do ponad 750 tys. ha w połowie 2024 r. Wzrasta też liczba certyfikowanych gospodarstw – z 18,6 tys. w 2022 r. do prawie 22,3 tys. w roku ubiegłym.

Liczyby te jednoznacznie świadczą o rosnącym zainteresowaniu rolników produkcją ekologiczną. W 2023 r. w Polsce łącznie było już 23 995 producentów ekologicznych, w tym 1202 podmiotów przetwórczych.

Konsumenci, wybierając produkty ekologiczne, wspierają rolników i innych producentów, którzy prowadzą produkcję z poszanowaniem naszego wspólnego środowiska, bez GMO, z zapewnieniem podwyższonego dobrostanu zwierząt. Rolnicy ekologiczni są pionierami w opracowywaniu jak najbardziej efektywnych metod produkcji przy zastosowaniu naturalnych metod.

■ Certyfikacja i kontrola

Produkcja ekologiczna jest w pełni kontrolowana i certyfikowana na każdym etapie produkcji i dystrybucji. Dostarcza świadomym konsumentom produktów o szczególnej, wysokiej jakości. Konsumenci, widząc logo produkcji ekologicznej UE na opakowaniu, mają gwarancję, że produkt ten został wytworzony bez udziału GMO, bez syntetycznej chemii oraz z poszanowaniem środowiska i dobrostanu zwierząt. Są oni gotowi zapłacić za produkt ekologiczny więcej niż za jego konwencjonalny odpowiednik, są także przywiązani do swoich dostawców.

Produkcja ekologiczna jest uznana za najbardziej prośrodowiskową metodę produkcji rolnej. Chroni środowisko naturalne poprzez ścisłe ograniczenie syntetycznej chemii

rolnej, wspierając jednocześnie bioróżnorodność. Zapoznając się ze strategią „Od pola do stołu”, ma się wrażenie, że zdecydowana większość postawionych w niej celów i działań tak naprawdę może być realizowana właśnie poprzez rozwój produkcji ekologicznej. Dlatego też w nowym Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) producenci ekologiczni znajdują m.in. wsparcie zarówno dotyczące gruntów, na których prowadzą pro-

W strukturze ekologicznych użytków rolnych zboża stanowią większość upraw

dukcję ekologiczną oraz zwierząt utrzymywanych w warunkach ekologicznych, jak i środki przewidziane na uruchomienie lub rozwój przetwórstwa na poziomie gospodarstwa, promocję i informację.

Niezależnie od tego MRiRW wspiera produkcję ekologiczną poprzez dotacje do badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego, zwiększone stawki dofinansowania do wykorzystanego ekologicznego materiału siewnego oraz liczne działania informacyjne i promocyjne w środkach masowego przekazu. Rolnictwo i rolnicy ekologiczni jeszcze nigdy nie byli wspierani tak kompleksowo, jak obecnie.

■ Promocja i edukacja

Jednym z kluczowych obszarów działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest promocja i edukacja w zakresie produkcji ekologicznej. Realizowana przez MRiRW kampania informacyjno-edukacyjna „Kupuj Świadomie PRODUKT EKOLOGICZNY” ma na celu zachęcenie do zwracania uwagi na informacje zawarte na opakowaniach produktów spożywczych, budowanie rozpoznawalności logo produk-

cji ekologicznej UE oraz edukowanie konsumentów nt. metod produkcji ekologicznej. Działania resortu rolnictwa w obszarze informacji i edukacji nt. produkcji ekologicznej są realizowane na rynku krajowym na kilku płaszczyznach. Specjalnie dedykowane przekazy kierowane są zarówno do producentów, jak i do ogółu konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

**Departament
Rolnictwa Ekologicznego
i Jakości Żywności
MRiRW
tel. 22 623 16 32**

Zdjęcia: Fotolia, Atlas-,
Lubos Chlubny, Stock.adobe.com

Bioasekuracja – najskuteczniejsza broń przed ASF

Wystąpienie afrykańskiego pomoru świń (ASF) oznacza straty dla hodowcy, producenta oraz dla całego sektora wieprzowego i budżetu państwa. Dlatego prowadzenie działalności związanej z chowem i hodowlą świń wiąże się z koniecznością przestrzegania odpowiednich przepisów, w tym bardzo ważnych zasad bioasekuracji gospodarstw.

Bezpieczeństwo epizootyczne jest zależne od wielu czynników, których wystąpienie wpływa na poziom ryzyka. Dlatego zarówno w przepisach krajowych, jak i unijnych wprowadzone zostały wymagania dla gospodarstw utrzymujących świnie. Wszyscy posiadacze świń, niezależnie od wielkości stada i liczby utrzymywanych w nim świń, zobowiązani są do stosowania się do odpowiednich zasad bioasekuracji.

Świadome zarządzanie gospodarstwem sprzyja jego zabezpieczeniu przed zawłeczeniem choroby zakaźnej. Wprowadzone obowiązki wynikające zarówno z krajowych, jak i unijnych przepisów zostały wprowadzone ze względu na konieczność zwalczania afrykańskiego pomoru świń (ASF) występującego na terytorium Polski oraz ograniczania rozprzestrzeniania się tej choroby.

■ Nakazy dla rolników

Rolników obowiązują następujące nakazy:

- utrzymywania świń w zamkniętych pomieszczeniach, osobno od innych zwierząt kopytnych (nie dotyczy to utrzymywania świń w gospodarstwie w systemie otwartym);
- zabezpieczenia chlewni przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych;

- używania urządzeń do dezynfekcji lub wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami i wyjściami z chlewni;
- zabezpieczenia pasz przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych;
- prowadzenia rejestru wjeżdżających na teren gospodarstwa pojazdów (do przewozu świń, paszy lub produktów ubocznych) oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie;
- sporządzania aktualnego spisu posiadanych świń z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki;
- obsługi świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie;

- stosowania przy obsłudze świń środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF, w tym mycia i odkażania rąk oraz oczyszczania i odkażania obuwia;
- używania odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych wyłącznie do obsługi świń;
- bieżącego oczyszczania i odkażania narzędzi oraz sprzętu do obsługi świń;
- uniemożliwiania osobom postronnym wchodzenia do budynków, w których są utrzymywane świnie;
- zwalczania gryzoni.

■ Zakazy dla rolników

Rolników obowiązują następujące nakazy:

- karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszarów objętych ograniczeniami II oraz III, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla

Prowadzenie działalności związanej z chowem i hodowlą świń wiąże się z koniecznością przestrzegania zasad bioasekuracji gospodarstw

dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom w tak uzyskanej postaci;

- wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, słomy na ściółkę dla zwierząt pochodzącej z obszarów objętych ograniczeniami II i III, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem;
- wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików;

- zabezpieczyć wybieg związanym na stałe z podłożem ogrodzeniem podwójnym lub pojedynczym, ale wtedy pełnym, o wysokości wynoszącej co najmniej 1,5 m;
- na wybiegu wszelkie wejścia i wyjścia oraz wjazdy i wyjazdy zabezpieczyć urządzeniem zapewniającym skuteczną dezynfekcję, niecką dezynfekcyjną lub matą dezynfekcyjną.

■ Obszary ASF

Na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III w gospodarstwach utrzymujących świnie konieczne jest stosowanie dodatkowych zabezpieczeń. W takich gospodarstwach nakazuje się używanie urządzeń zapewniających skutecz-

■ Wzmocnione środki bioasekuracji

Gospodarstwa utrzymujące świnie położone na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III z zamiarem ich przemieszczania muszą stosować wzmocnione środki bioasekuracji wynikające z przepisów UE, z których najważniejsze to:

- ogrodzenia ochronne co najmniej pomieszczeń, w których utrzymywane są świnie, oraz budynków, w których przechowuje się paszę i ściółkę oraz
- plan bioasekuracji zatwierdzony przez powiatowego lekarza weterynarii.

■ Świnie na użytek własny

Przewidziane zostały ułatwienia dla rolników w przypadku utrzymywania w gospodarstwie świń wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. W tych gospodarstwach nie trzeba:

- prowadzić rejestru wjeżdżających na teren gospodarstwa środków transportu, jak również rejestru wejść osób oraz
- sporządzać spisu posiadanych świń.

■ Bioasekuracja – formy pomocy

Zachęcamy do korzystania z dostępnych form pomocy pozwalających na pogłębianie wiedzy w zakresie bioasekuracji. Pomocy takiej mogą udzielić powiatowi lekarze weterynarii i ośrodki doradztwa rolniczego. Wsparciem są także szkolenia i konferencje. Rolnicy mogą także skorzystać z form pomocy umożliwiających dostosowanie gospodarstw do wymagań bioasekuracji oraz sfinansowanie bieżących środków bioasekuracji (biura powiatowe ARiMR).

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
MRiRW

tel. 22 623 18 43

Zdjęcia: Countrypixel-, bnorbert.Stock.adobe.com

Na obszarach objętych ograniczeniami w gospodarstwach utrzymujących świnie konieczne jest stosowanie dodatkowych zabezpieczeń

- wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowię tych zwierząt.

■ System otwarty – obowiązki

Dla utrzymania odpowiedniego stopnia bioasekuracji, podczas gdy świnie lub utrzymywane w warunkach fermowych, dziki lub świnio-dziki są utrzymywane w gospodarstwie w systemie otwartym, należy:

- wejściami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie i wyjściami z tego gospodarstwa;
- wjazdami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, i wyjazdami z tego gospodarstwa.

Co istotne, w każdym przypadku używania mat należy stale utrzymywać je odpowiednio nasączone dla zapewnienia skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.

Szlakiem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

W przewodniku „Zwiedzaj Polskę. Szlakiem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego” pokazujemy ciekawe zakątki naszego kraju i miejsca, które stały się atrakcyjniejsze dzięki wykorzystaniu środków z Funduszu.

W publikacji odwiedzamy 50 miejsc, gdzie zostały zrealizowane projekty współfinansowane z tego funduszu w ramach Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze”. Dzięki swojemu zaangażowaniu i chęci działania przedsiębiorcy, przetwórcy, przedstawiciele samorządów czy lokalnych społeczności mogli spełnić swoje marzenia.

Przedstawione w przewodniku miejsca to nie tylko olbrzymie inwestycje przetwórców ryb czy przedsiębiorców polepszających warunki chowu i hodowli ryb. To także rozwijające się obszary zależne od rybackości. W wielu miejscach powstały też tętniące życiem strefy edukacji i rekreacji, gdzie spotyka się lokalna społeczność, place zabaw, siłownie zewnętrzne i boiska sportowe. Czynią one świat piękniejszym i przyjemniejszym, bo „Wielkie rzeczy zaczynają się od małych spraw”.

Zapraszamy również do obejrzenia filmów przedstawiających każdy z projektów i miejsca, w których nasi bohaterowie skorzystali ze środków pozyskanych z Programu Operacyjnego „Rybacko i Morze”.

Poniżej przedstawiamy profesjonalną pracownię pszczelarską. Przykład inwestycji pochodzi z publikacji „Zwiedzaj Polskę. Szlakiem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego”.

■ Na ratunek pszczołom

Miód to jeden z niewielu produktów, który – co potwierdzają

pszczelarze – nigdy się nie psuje. Niestety, tak odporne nie są już pszczoły, które coraz gorzej znoszą nierówną walkę ze zmianami klimatycznymi i działaniami człowieka, głównie chemicznymi opryskami pól.

do pasji sprzed lat, pomóc pszczołom, a także lokalnej społeczności – opowiada Pan Grzegorz. – Profesjonalna pszczelarnia powstała po to, żeby pomagać lokalnym pszczelarzom w sprzedaży i konfekcjonowaniu miodu i produktów pszczelich. Przy-

W ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w Nowym Kozłowie powstała profesjonalna pracownia pszczelarska

W ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz budżetu państwa w Nowym Kozłowie powstała profesjonalna pracownia pszczelarska z pełnym wyposażeniem zakupionym z dotacji. Pszczoły mają tu do dyspozycji ponad 100 uli. Życiodajny nektar kupują sklepy, hurtownie, mieszkańcy i turyści. Grzegorz Wiśniewski, przedsiębiorca z gminy Somianka, miłośnik pszczoł wyniósł z rodzinnego domu.

– Dzięki projektowi zrealizowanemu w ramach Lokalnej Grupy Działania Zalew Zegrzyński mogłem wrócić

znaję, że z roku na rok coraz trudniej wyżyć i pszczołom, i profesjonalnym, oddanym swojemu fachowi pszczelarzom. Pszczoły to moja druga rodzina. Dlatego tak cieszę się, że Unia poprzez fundusze także jest wrażliwa na ich los.

Pomagajmy i my – sadźmy miododajne rośliny, stare, tradycyjne drzewa, używajmy naturalnych nawozów, nie wypalajmy traw, szanujmy klimat.

Departament Pomocy Technicznej
MRiRW

tel. 22 623 16 37

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Wspieramy Mołdawię i Ukrainę na drodze do UE

Projekt „Szkola letnia dla przedstawicieli administracji Mołdawii i Ukrainy” to realizacja inicjatywy ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego. Uczestnicy projektu – przedstawiciele administracji rolnej Mołdawii i Ukrainy – podczas pięciodniowego pobytu w Krakowie uczestniczyli w wykładach, prezentacjach, wizytach studyjnych oraz spotkaniach z osobami pracującymi w instytucjach z obszaru rolnictwa i jego otoczenia.

Dzięki pobytowi w stolicy Małopolski goście z Mołdawii i Ukrainy mieli okazję zapoznać się z polskimi doświadczeniami z okresu

przedakcesyjnego, a także efektami transformacji polskiego rolnictwa w trakcie 20 lat członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej.

Program wizyty przygotował Departament Współpracy Międzynarodowej (DWM) MRiRW. Podczas spotkania inauguracyjnego

Pomoc naszym przyjaciołom z Mołdawii i Ukrainy w przygotowaniu do akcesji do Unii Europejskiej jest zarówno naszym obowiązkiem, jak i leży w naszym wspólnym interesie – podkreślał minister Czesław Siekierski podczas spotkania z gośćmi z Mołdawii i Ukrainy

19 sierpnia 2024 r. dyrektor DWM Dorota Białczak podkreśliła, że zależy nam, aby podczas pobytu w Polsce uczestnicy projektu otrzymali zarówno wiedzę teoretyczną, jak też, aby mieli okazję zapoznać się z przykładami dobrych praktyk w polskim rolnictwie. Zaznaczyła, że chcemy wspierać Mołdawię i Ukrainę na drodze do członkostwa w UE.

■ Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem

22 sierpnia 2024 r. w Krakowie z gośćmi z Mołdawii i Ukrainy spotkał się minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski. – *Pomoc naszym przyjaciółom z Mołdawii i Ukrainy w przygotowaniu do akcesji do Unii Europejskiej jest zarówno naszym obowiązkiem, jak i leży w naszym wspólnym interesie* – podkreślił szef resortu rolnictwa.

– *Wejście do UE to korzyści i duże wyzwania. Wiąże się z koniecznością dopasowania struktur państwa do dorobku prawno-instytucjonalnego Unii Europejskiej. Najważniejsze, to wiedzieć, jak to zrobić* – zauważył minister Siekierski i podkreślił, że Polska, dzieląc się swoimi doświadczeniami z procesu integracji z UE oraz z 20-letniej bytności na wspólnym rynku, jest w stanie pomóc Mołdawii i Ukrainie na ich drodze do członkostwa.

Minister przypomniał, że osobiście uczestniczył w procesie przygotowania Polski do akcesji. – *Byłem pełnomocnikiem Rządu RP odpowiedzialnym za przygotowanie polskiej wsi i rolnictwa do integracji z UE. Dlatego chciałem osobiście się spotkać z gośćmi z Ukrainy i Mołdawii, aby podzielić się swoimi doświadczeniami* – podkreślił szef resortu rolnictwa.

■ Tematyka wykładów i spotkań

Wśród tematów poruszanych podczas wykładów znalazły się m.in. zagadnienia dotyczące:

- negocjacji z Unią Europejską i przygotowania do tego procesu;
- środków pomocowych z Unii Europejskiej na modernizację gospodarstw rolnych oraz restrukturyzację małych gospodarstw;
- dostosowania przepisów krajowych i standardów w zakresie bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego do wymagań Unii Europejskiej;
- wymagań fitosanitarnych w obrocie towarów pochodzenia roślinnego;
- zasad funkcjonowania programu Leader.

Goście z Mołdawii i Ukrainy mieli okazję zapoznać się z funkcjonowaniem takich instytucji jak:

- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – ze szczególnym uwzględnieniem tematyki kontroli produktów przywożonych z zagranicy;
- Instytut Zootechniki – w zakresie ochrony zasobów genetycznych czy współpracy z grupami EPI;
- Uniwersytet Rolniczy w Krakowie i znajdujące się przy Uniwersytecie Centrum Innowacji oraz Badań Prozdrowotnej i Bezpiecznej Żywności – w zakresie współpracy z zagranicą i wymiany międzynarodowej;
- Centrum Produktu Lokalnego w Rzuchowej, lokalne winnice oraz Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – w zakresie tematów dotyczących: środków dla rolników w ramach programu Leader, form zrzeszania się rolników, gospodarstw rodzinnych, roli samorządów lokalnych, sprzedaży bezpośredniej, rozwoju produktu lokalnego, odnowie dziedzictwa kulinarnego regionu i rolnictwa ekologicznego;
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oddział w Krakowie – w zakresie wspólnej organizacji rynków rolnych oraz pomocy państwa.

■ Rozmowy na szczepku urzędniczym i eksperckim

– *Zależy nam na dobrym przygotowaniu tych państw do akcesji, a także na pokazaniu złożoności i różnorodności problemów, które my sami mieliśmy i nadal mamy w związku z otwarciem rynku UE na towary z Ukrainy* – stwierdził minister Siekierski i podkreślił, że wizyta gości z Ukrainy i Mołdawii to okazja, aby rozmowy na ten temat prowadzić na szczepku nie tylko politycznym, lecz także urzędniczym i eksperckim.

Szef resortu rolnictwa przypomniał, że w wyniku prowadzonych rozmów i ustaleń ze stroną ukraińską i Komisją Europejską zostały ustalone kwoty na tzw. towary wrażliwe napływające z Ukrainy, po przekroczeniu których stosuje się mechanizm ochronny w postaci blokady ich dalszego napływu.

■ O projekcie

Projekt „Szkola letnia dla przedstawicieli administracji Mołdawii i Ukrainy” został zrealizowany na terenie województwa małopolskiego we współpracy z: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Krakowie; Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa; Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Małopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego.

Jak podkreślił szef resortu rolnictwa, wybór Krakowa jako centrali projektu nie jest przypadkowy. – *Znajdują się tu oddziały ważnych instytucji związanych z rolnictwem i jest to również miejsce wyjątkowo atrakcyjne turystycznie* – zauważył minister.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: fotodrobik-, Art_Design-,
Monika.Stock.adobe.com, archiwum MRiRW

Współpraca z Republiką Korei

Spotkanie międzyresortowe

W międzyresortowym spotkaniu z udziałem przedstawicieli branży mięsnej nt. współpracy z Republiką Korei 30 lipca 2024 r. uczestniczyli przedstawiciele Kierownictwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej, Polskiej Agencji Handlu i Inwestycji, Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz przedstawiciele największych polskich organizacji zrzeszających producentów branży mięsnej. MRiRW reprezentowali sekretarz stanu Michał Kołodziejczak i dyrektor generalny Bogusław Wijatyk.

Celem międzyresortowego spotkania była dyskusja nt. możliwości przyspieszenia realizacji polskich postulatów dot. dostępu produktów rolno-spożywczych do rynku koreańskiego

Celem spotkania było omówienie aktualnego stanu współpracy z Republiką Korei w sektorze rolnym oraz dyskusja nt. możliwości przyspieszenia realizacji polskich postulatów dotyczących dostępu produktów rolno-spożywczych, w tym przede wszystkim mięsa, do rynku koreańskiego.

Uczestnicy spotkania podkreślili konieczność niwelowania istniejących barier handlowych w eksporcie do Republiki Korei poprzez efektywną koordynację działań politycznych i gospodarczych, np. organizację misji gospodarczych towarzyszących wizytom oficjalnym.

Uzyskanie realnych możliwości prowadzenia eksportu polskiego mięsa wieprzowego, drobiowego oraz wołowego na rynek koreański jest warunkiem kluczowym do zrównoważenia wyników handlu dwustronnego. Planowana jest kontynuacja rozmów i konkretnych przedsięwzięć służących otwarciu rynku koreańskiego na kolejne kategorie produktów rolno-spożywczych z Polski.

■ Wyniki wymiany handlowej produktami rolno-spożywczymi

W 2023 r. polski eksport rolno-spożywczy do Republiki Korei

wyniósł 82,6 mln euro (w 2022 r. 75,6 mln euro), co oznacza wzrost o 9 proc. w porównaniu z 2022 r. Sprzedajemy głównie mleko i śmietanę, skrobię, piwo.

Import z Republiki Korei w 2023 r. wyniósł 29 mln euro (w 2022 r. 25,6 mln euro). Z Republiki Korei sprowadzane są przede wszystkim: ciasta, ekstrakty i esencje herbaty, kawy oraz wody mineralne.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Spotkanie w ramach Trójkąta Lubelskiego

Trójkąt Lubelski to trójstronna regionalna platforma współpracy utworzona 28 lipca 2020 r. w Lublinie dla zacieśnienia współpracy politycznej, ekonomicznej, kulturalnej i społecznej między Litwą, Polską i Ukrainą.

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski podczas spotkania z przedstawicielami polskich, ukraińskich i litewskich organizacji rolniczych 25 czerwca 2024 r. w ramach Trójkąta Lubelskiego podsumował dotychczasową współpracę ze stroną ukraińską oraz litewską. Minister zwrócił uwagę na wyzwania, przed którymi stoi sektor rolny. Podkreślił, że zboża z Ukrainy są potrzebne w krajach Południa Europy, a pomoc dla Ukrainy nie może odbywać się kosztem krajów przygranicznych. Zapowiedział, że podczas sprawowania przez Polskę prezydencji w Radzie UE w swoich działaniach będziemy uwzględniać specyfikę sektora rolnego w różnych państwach Unii Europejskiej.

Podczas spotkania poinformowano o podpisaniu wspólnej deklaracji z Trójstronnego Spotkania Delegacji Parlamentarnych Litwy, Polski i Ukrainy. W deklaracji wskazuje się, że przyczyną problemów na rynkach rolnych w Europie są

Minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski podczas spotkania z przedstawicielami polskich, ukraińskich i litewskich organizacji rolniczych w ramach Trójkąta Lubelskiego zwracał szczególną uwagę na wyzwania, przed którymi stoi sektor rolny

agresywne i nieuprawnione działania strony rosyjskiej. Sygnatariusze wzywają też instytucje i państwa członkowskie UE do wprowadzenia zakazu importu do Unii Europejskiej produktów rolnych pochodzących z Rosji i Białorusi.

Uczestnicy spotkania potwierdzili gotowość do ścisłej współpracy w sprawach dotyczących

rolnictwa, w tym handlu towarami rolno-spożywczymi. Podkreślono solidarność i chęć kontynuowania wsparcia na rzecz strony ukraińskiej.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Rozmowy polsko-saudyjskie

Głównym celem spotkania online 16 lipca 2024 r. sekretarza stanu Jacka Czerniaka z podsekretarzem stanu w Ministerstwie Środowiska, Wody i Rolnictwa Królestwa Arabii Saudyjskiej Sulimanem Alim Alkhateebem było omówienie możliwości intensyfikacji współpracy w sprawach rolnictwa.

Sekretarz stanu Jacek Czerniak podkreślił rolę Polski jako liczącego się na świecie producenta i eksportera produktów rolno-spożywczych.

Poinformował o gotowości do zwiększenia eksportu na rynek saudyjski. – *Chcielibyśmy, aby w strukturze towarów eksportowanych do*

Królestwa Arabii Saudyjskiej coraz większą wartość miały mięso i produkty mięsne. Liczymy na uzyskanie uprawnień do eksportu przez polskie zakłady i czekamy na ustalenie daty saudyjskiego audytu zakładów mięsa drobiowego i wołowego – powiedział wiceminister Czerniak.

Wiceminister zwrócił uwagę na możliwość rozwijania współpracy naukowej pomiędzy

Omówienie możliwości intensyfikacji współpracy w sprawach rolnictwa było głównym celem spotkania online sekretarza stanu Jacka Czerniaka (z prawej) z podsekretarzem stanu w Ministerstwie Środowiska, Wody i Rolnictwa Królestwa Arabii Saudyjskiej Sulimanem Alim Alkhateebem

polskimi i saudyjskimi instytucjami badawczymi.

Strona polska przedstawiła swoje doświadczenia w obszarze wdrażania innowacji w rolnictwie, a także informacje nt. przetwórstwa rolno-spożywczego.

Podsekretarz stanu Suliman Ali Alkhateeb Królestwa Arabii Saudyjskiej (KAS) podkreślił, że w KAS bezpieczeństwo żywnościowe

jest traktowane priorytetowo, podobnie jak budowanie zrównoważonego rolnictwa odpornego na zmiany klimatyczne. Wyraził zainteresowanie zwiększeniem importu produktów rolno-spożywczych z Polski, jak również zapoznaniem się z doświadczeniami Polski w zakresie metod zwiększania wydajności w produkcji rolnej, rozwoju

przetwórstwa rolno-spożywczego czy wdrażania innowacji.

Wiceministrowie potwierdzili wolę podpisania negocjowanego obecnie memorandum w sprawie bilateralnej współpracy w obszarze rolnictwa.

■ Wyniki polskiego eksportu rolno-spożywczego do KAS

W 2023 r. wartość eksportu towarów rolno-spożywczych do KAS wyniosła ponad 442 mln euro. Towarami głównie eksportowanymi do KAS w 2023 r. były: tytoń, chleb, pieczywo cukiernicze i pozostałe wyroby piekarnicze, przetwory spożywcze oraz sery i twarogi. W okresie od stycznia do kwietnia 2024 r. eksportowaliśmy do KAS towary za ponad 115 mln euro, głównie chleb, pieczywo cukiernicze i inne wyroby piekarnicze, przetwory spożywcze, papierosy oraz sery i twarogi.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Polskie mięso drobiowe i jaja pojedą do Japonii

Główny Lekarz Weterynarii Japonii 12 lipca 2024 r. zniósł zakaz eksportu do tego państwa mięsa drobiowego oraz produktów jajecznych ze wszystkich polskich województw.

■ Zasady eksportu do Japonii

Dzięki zdjęciu zakazu do Japonii mogą być eksportowane:

- jaja zniesione 12 lipca 2024 r. lub później oraz pozyskane z nich produkty;
- mięso drobiowe oraz produkty z mięsa drobiowego ze zwierząt

poddanych ubojowi 12 lipca 2024 r. lub później.

■ Wymiana handlowa artykułami rolno-spożywczymi z Japonią

Polski eksport rolno-spożywczy do Japonii osiągnął w 2023 r. poziom

87,5 mln euro. W ubiegłym roku odnotowaliśmy znaczącą nadwyżkę w dwustronnej wymianie handlowej w wysokości 77,2 mln euro. Do tej pory na rynek japoński sprzedawaliśmy głównie mrożone mięso wołowe, jadalne podroby wołowe, wieprzowe, baranie i kozie.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Polska żywność w Europie, Azji i Ameryce Północnej

Polska żywność była prezentowana podczas targów na trzech kontynentach. Nasze stoisko narodowe można było odwiedzić m.in. podczas wydarzeń targowych w Seulu, Ho Chi Minh City, Amsterdamie, Barcelonie, Nowym Jorku, Indianapolis, Szanghaju, Bangkoku oraz Baku.

■ Targi Seoul Food&Hotel w Seulu

W pierwszej połowie czerwca (11–14.06.2024 r.) w Seulu odbyły się największe targi spożywcze w Korei Południowej – Seoul Food & Hotel 2024, w których corocznie uczestniczy około 1600 wystawców z 53 krajów, w tym z Polski.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie ze strategią określoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach realizacji działań promujących polskie artykuły rolno-spożywcze na rynkach zagranicznych, od 2018 r. organizuje na tym wydarzeniu polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland

tastes good”. W tegorocznej edycji targów udział wzięły firmy z następującą ofertą eksportową: słodczyce i produkty cukiernicze, nabiał, produkty zbożowe, ziarna i przyprawy, produkty rybne, w tym kawior z jesiotra.

Polskie stoisko cieszyło się dużą popularnością wśród odwiedzających targi, a polscy przedsiębiorcy przeprowadzili wiele rozmów z potencjalnymi partnerami biznesowymi.

Wartość eksportu żywności z Polski do Korei Południowej w 2023 r. wyniosła 83 mln euro i była o 10 proc. wyższa niż w roku 2022. Głównymi eksportowanymi

produktami były: produkty mleczne, skrobia ziemniaczana, piwo, wyroby cukiernicze oraz przetwory zbożowo-mączne.

■ Targi Vietfood & Beverage 2024 w Ho Chi Minh City

W dniach 8–10 sierpnia br. w odbyły się największe targi spożywcze w Wietnamie, w których corocznie uczestniczy około 900 wystawców z ponad 20 krajów, w tym z Polski.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa zorganizował podczas tego wydarzenia polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”. W tegorocznej edycji targów udział wzięły firmy oferujące:

mięso oraz produkty mięsne, nabiał, słodczyce i produkty cukiernicze, produkty rybne, w tym kawior z jesiotra, produkty zbożowe, ziarna i produkty owocowo-warzywne.

Każdego dnia targów na stoisku narodowym prowadzone były pokazy kulinarne i degustacje prowadzone przez polskich szefów kuchni, które przybliżyły odwiedzającym smaki polskiej kuchni, jak również tradycję i kulturę kulinarną.

W dniu poprzedzającym targi przedsiębiorcy mieli możliwość wzięcia udziału w spotkaniach podczas wizyt w największych sieciach handlowych w Wietnamie z importowaną żywnością – Co.opExtra, Lotte Vietnam Shopping, Tops Market, Winmart.

Polska obecność na targach Vietfood & Beverage 2024 była w tym roku dodatkowo wzmocniona poprzez udział przedstawicieli Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy RP oraz Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych na stoisku organizowanym w ramach kampanii „Smak Europy”.

Wietnam jest kluczowym partnerem Polski w handlu artykułami rolno-spożywczym spośród krajów Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). Warto zauważyć, że w 2023 r. wartość polskiego eksportu rolno-spożywczego do tego kraju wyniosła 176 mln euro, co oznacza wzrost o 22 mln euro r/r. Wietnamczycy najchętniej importują z Polski mięso (wieprzowinę i drób), ryby oraz nabiał.

■ Targi PLMA w Amsterdamie

Na targach Private Label Trade Show (PLMA) 28–29 maja 2024 r. w Amsterdamie, w Niderlandach polskie stoisko narodowe zostało zorganizowane po raz pierwszy. Polskie firmy z sektora spożywczego miały możliwość prezentacji oferty eksportowej na zorganizowanym przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) stoisku narodowym.

Polska oferta obejmowała owoce i warzywa, produkty zbożowe, produkty mięsne, soki, słodczyce, przekąski oraz produkty i półprodukty dla przemysłu piekarniczego.

po Niemczech i Wielkiej Brytanii. Eksportowane do Niderlandów polskie produkty rolno-spożywcze to przede wszystkim mięso drobiowe, ziarno zbóż, wołowina, czekolady i wyroby czekoladowe, soki owocowe i warzywne, kawa, pieczywo i wyroby piekarnicze.

■ Targi Seafood Expo Global w Barcelonie

Od 23 do 25 kwietnia 2024 r. w Barcelonie odbywały się największe na świecie targi ryb i owoców morza – Seafood Expo Global. Jest to wyjątkowe wydarzenie wśród imprez branżowych. Cechuje je duże zróż-

Polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good” na targach spożywczych Seoul Food & Hotel 2024

W otwarciu polskiego stoiska narodowego uczestniczyła Margareta Kassangana, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzeczypospolitej Polskiej w Królestwie Niderlandów. Polskie stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi.

Niderlandy to ważny partner handlowy Polski. W sektorze artykułów rolno-spożywczych pod względem wartości kraj ten jest trzecim odbiorcą polskiej żywności,

nicowanie oraz to, że gromadzi znaczące w branży podmioty z całego świata: dostawców ryb i owoców morza, maszyn i oprogramowania, opakowań i usług, nabywców detalicznych, firm świadczących usługi i dystrybucję żywności, importerów, przedstawicieli administracji rządowej oraz liderów branży. Targi w Barcelonie stanowią miejsce spotkań i wymiany bezpośrednich kontaktów dla całej branży ryb i owoców morza w skali światowej.

Na tegorocznych targach Seafood Expo Global zaprezentowało się 2244 wystawców z 87 krajów, a 90 światowych ekspertów poprowadziło ponad 25 informacyjnych sesji konferencyjnych prezentujących najświeższe innowacje

Fancy Food Show w Nowym Jorku w USA 23–25 czerwca 2024 r. Targi odbywają się w nowojorskich halach Jacob K. Javits Convention Center. Jest to największa wystawa dotycząca żywności w Ameryce Północnej, na której są prezento-

rolno-spożywczego, m.in. Stowarzyszenia Przemysłu Spożywczego, dystrybutorów, sieci handlowych, a także Polsko-Amerykańskiej Izby Gospodarczej. Wystawcy obecni na stoisku MRiRW mają również możliwość zasięgnięcia porad prawnych dotyczących rozpoczęcia biznesu na rynku USA.

Udział Ministerstwa w targach Summer Fancy Food Show jest doskonałą okazją do popularyzacji polskich artykułów rolno-spożywczych wysokiej jakości na rynku USA i na arenie międzynarodowej oraz do pozyskania nowych i utrzymania dotychczasowych rynków zbytu dla polskiej żywności.

Stany Zjednoczone to rynek strategiczny dla polskiego sektora rolno-spożywczego. Jest to trzeci największy pozaunijny odbiorca artykułów rolno-spożyw-

czych z Polski, zwłaszcza słodcy, przetworów z ryb oraz wieprzowiny. Rynek USA pełni również funkcję centrum reeksportu w regionie Ameryki Północnej i Środkowej. Wartość eksportu artykułów rolno-spożywczych z Polski do USA osiągnęła w 2023 r. 870 mln euro i jest to 13-procentowy wzrost w stosunku do roku 2022.

USA to również największy rynek konsumencki na świecie, bogaty w kapitał, zróżnicowany pod względem etnicznym i otwarty na nowe produkty. Szansę dla polskich producentów stanowi m.in. rosnące zainteresowanie rybami i przetworami rybnymi, czekoladą i wyrobami czekoladowymi, ziarnem pszenicy, pieczywem i wyrobami piekarniczymi oraz sokami owocowymi i warzywnymi.

Polskie stoisko na Targach Vietfood & Beverage 2024 cieszyło się dużą popularnością wśród odwiedzających, a polscy przedsiębiorcy przeprowadzili wiele rozmów z potencjalnymi partnerami biznesowymi

w branży. Wydarzenie odbywało się w 67 pawilonach krajowych i regionalnych.

W tym roku polską strefę narodową zorganizowało Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb wraz z Organizacją Producentów Ryb Jesiotrowatych. W polskim pawilonie zaprezentowały się 22 firmy z branży przetwórczej.

Nasz udział w targach był możliwy dzięki środkom z programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

■ Targi Summer Fancy Food Show w Nowym Jorku

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowało polskie stoisko narodowe na targach Summer

wane m.in. innowacje dla całego przemysłu rolno-spożywczego. Atrakcyjna oferta targów jest oparta na kluczowych dla branży spożywczej rynkach i ich trendach konsumenckich.

Podczas tegorocznej edycji targów na stoisku MRiRW zostały zaprezentowane polskie produkty wysokiej jakości, w tym m.in. soki, przetwory owocowo-warzywne, mrożone i suszone owoce i warzywa, herbaty, konfitury, syropy, produkty rybne, kawior, wędliny oraz słodczy. Na stoisku Ministerstwa odbyły się również pokazy kulinarne na żywo, przygotowane we współpracy z Funduszem Promocji Mięsa Wieprzowego.

Podczas targów odbywają się rozmowy z przedstawicielami amerykańskiego sektora

■ Targi Sweets and Snacks Expo 2024 w Indianapolis

W Indianapolis w Stanach Zjednoczonych 14–16 maja 2024 r. miała miejsce kolejna edycja jednych z największych i najważniejszych międzynarodowych targów branży słodczy i przekąsek w USA – Sweets and Snacks Expo 2024. W ramach realizacji działań promujących polskie artykuły rolno-spożywcze na rynkach zagranicznych KOWR zorganizował podczas tego wydarzenia polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”.

Polską ofertę eksportową na stoisku narodowym prezentowały firmy oferujące zagranicznym kontrahentom m.in. sosy, ciastka, krówki, liofilizowane owoce i przekąski z liofilizowanych owoców, wafle (ryżowe i z ciecierzycy), ciastka zbożowe, podplomyki, bezy, masła orzechowe, syropy, ciastka bezglutenowe i wegańskie oraz lody.

W celu wzmocnienia efektu działań promocyjnych prowadzonych na targach KOWR przygotował krótkie filmy poświęcone potencjałowi polskiej branży słodczy i przekąsek, które były wyświetlane na wielkoformatowych ekranach we wszystkie dni targowe.

■ Targi SIAL w Szanghaju

28–30 maja 2024 r. odbyła się kolejna edycja targów SIAL w New International Expo Center w Szanghaju, w Chinach. Jest to jedna z największych wystaw żywności i napojów w Azji, ciesząca się niezwykłą popularnością. Na targach SIAL nie zabrakło polskiego stoiska narodowego, zorganizowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Na naszym stoisku zostały zaprezentowane zostały polskie produkty wysokiej jakości, m.in. nabiał i produkty mleczne, produkty zbożowe, w tym makarony, kasze, płatki śniadaniowe, produkty ekologiczne z aronii oraz słodczy. Dodatkową

atrakcją były pokazy kulinarne na żywo organizowane we współpracy z Funduszem Promocji Mięsa Wołowego.

Główne założenia udziału Ministerstwa w targach SIAL China to popularyzacja polskiej żywności, zwiększenie jej obecności na rynku chińskim i światowym oraz chęć zainteresowania potencjalnych zagranicznych kontrahentów z Chin oraz Azji polskimi produktami. Podczas targów prowadzone są rozmowy z potencjalnymi dystrybutorami i agentami, którzy mają możliwość zapoznania się z bogatą ofertą polskich firm.

■ Targi THAIFEX Anuga Asia 2024 w Bangkoku

Kolejna edycja międzynarodowych targów branży spożywczej THAIFEX Anuga Asia miała miejsce 28 maja – 1 czerwca 2024 r. w Bangkoku, w Tajlandii. KOWR, w ramach realizacji działań promujących polskie artykuły rolno-spożywcze na rynkach zagranicznych, po raz kolejny podczas tych targów zorganizował polskie stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”.

Odwiedzający stoisko mogli zapoznać się z polską ofertą eksportową, na którą składały się: produkty mleczne, mięso drobiowe, owoce i warzywa, soki i syropy owocowe, kawior z jesiotra, zioła, przekąski proteinowe i wegańskie, suplementy diety oraz słodczy.

Każdego dnia targów na polskim stoisku narodowym organizowane były pokazy kulinarne i degustacje prowadzone przez polskich szefów kuchni, które przybliżyły odwiedzającym targi smaki polskiej kuchni, jak również tradycję i kulturę kulinarną. W przeddzień targów odbyło się Polsko-Tajlandzkie Forum Biznesowe, podczas którego firmy miały możliwość przeprowadzenia rozmów biznesowych i nawiązania współpracy handlowej.

■ Targi Interfood Azerbaijan w Baku

W Baku w Azerbejdżanie 15–17 maja 2024 r. odbyła się kolejna edycja wiodących w tym kraju targów Interfood Azerbaijan. KOWR, zgodnie ze strategią określoną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach realizacji działań promujących polskie artykuły rolno-spożywcze na rynkach zagranicznych, po raz pierwszy zorganizował na tych targach stoisko narodowe pod hasłem „Poland tastes good”. Stoisko zostało wyróżnione nagrodą za innowacyjność.

Polskie firmy z sektora spożywczego zaprezentowały owoce i warzywa, soki, produkty rybne, przekąski, słodczy, żywność ekologiczną oraz dodatki cukiernicze do jogurtów i lodów. Stoisko narodowe cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi. Uroczystego otwarcia stoiska dokonał Michał Greczyło, kierownik Wydziału Polityczno-Ekonomicznego Ambasady RP w Baku wraz z przedstawicielami KOWR i zaproszonymi gośćmi.

We współpracy z Ambasadą RP w Baku, w dniu poprzedzającym targi, zorganizowane zostały także spotkania biznesowe polskich firm z przedstawicielami największych lokalnych sieci handlowych.

Azerbejdżan to rynek perspektywiczny dla eksportu polskiej żywności. Wartość wyeksportowanych w 2023 r. z Polski do Azerbejdżanu produktów rolno-spożywczych była o 43 proc. większa niż w roku 2022 i ponad dwukrotnie większa niż w roku 2021. Głównymi eksportowanymi produktami były słodczy czekoladowe, syropy cukrowe oraz mieszanki mrożonych warzyw.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum KOWR, Fotolia, bukhta79-,

Cut-, Baibaz.Stock.adobe.com

Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie 2024

W Częstochowie 31 sierpnia – 1 września 2024 r. odbyło się doroczne święto dziękczynienia za plony – Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie. Uczestniczyli w nich minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski oraz podsekretarz stanu Adam Nowak. W niedzielę 1 września, podczas uroczystej mszy świętej na Jasnej Górze z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, jak co roku rolnicy dziękowali za tegoroczne zbiory.

Sobota 31 sierpnia była zaś czasem spotkań i dyskusji na temat bieżącej sytuacji w rolnictwie. Dożytkom Jasnogórskim tradycyjnie towarzyszyła Krajowa Wystawa Rolnicza w Częstochowie.

■ Otwarcie XXXIII Krajowej Wystawy Rolniczej

Minister Czesław Siekierski oraz wiceminister Adam Nowak w sobotę 31 sierpnia 2024 r. uczestniczyli w otwarciu XXXIII Krajowej Wystawy Rolniczej w Częstochowie, która co roku odbywa się w trakcie Jasnogórskich Dożynek. Organizatorem wystawy jest Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie. W ramach wydarzenia odbywają się m.in. targi pszczelarskie,

kiermasz kwiatów i krzewów ozdobnych, prezentacje na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich czy festiwal produktów lokalnych połączony z degustacją.

W swoim wystąpieniu minister Siekierski wskazał na wiodącą rolę, jaką w funkcjonowaniu gospodarki kraju, odgrywają rolnicy – producenci żywności. Zwrócił jednocześnie uwagę na trudności, z jakimi mierzy się ten sektor.

Minister przypomniał, że wiele instytucji: inspekcje, agencje, ośrodki doradztwa, związki, organizacje i instytuty naukowe świadczą, w rozmaity sposób, wsparcie dla rolnictwa. Wszystkie one są bardzo potrzebne, wskazują rolnikom nowe rozwiązania i dają im siłę

w procesie poprawy ich pozycji na rynku. – *To zadanie trudne, ponieważ musimy pamiętać o uzależnieniu rolnictwa od warunków klimatycznych, od sytuacji na światowych rynkach rolnych, konkurencyjności, stabilności i opłacalności* – zauważył minister Siekierski.

Przedstawiciele resortu rolnictwa obecni byli na ministerialnym stoisku, które było m.in. miejscem spotkań z laureatami etapów wojewódzkich konkursów organizowanych przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa: na „Najlepszą agroturystykę w województwie śląskim”, „Najlepsze gospodarstwo

ekologiczne w województwie śląskim”, „Doradcę roku”, „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” oraz „Bitwa Regionów – konkurs kulinarny dla Kół Gospodyń Wiejskich”.

■ Spotkanie z NSZZ RI „Solidarność”

Unijna polityka rolna, ze szczególnym uwzględnieniem pierwszego półrocza 2025 r., była tematem spotkania ministra Czesława Siekierskiego z Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym Rolników Indywidualnych „Solidarność” (NSZZ RI „Solidarność”). Spotkanie odbyło się w trakcie konferencji „Oczekiwania środowisk rolniczych w obliczu polskiej prezydencji w Unii Europejskiej w 2025 r.”.

Minister mówił o roli polskiego rolnictwa w UE i zapowiedział, że od stycznia przyszłego roku, w czasie naszej prezydencji w Radzie UE, będziemy kontynuować przegląd Zielonego Ładu oraz będziemy prowadzić prace mające na celu wspieranie konkurencyjności i poprawę odporności rolnictwa UE, w tym w szczególności wzmocnienie pozycji europejskich rolników.

Uczestnicy konferencji, zgodnie z jej tytułem, przedstawili swoje oczekiwania i nadzieje związane z przewodnictwem Polski w Radzie UE.

Tegoroczna 20. rocznica członkostwa Polski w Unii Europejskiej również była tematem do dyskusji, w której uczestniczył minister Czesław Siekierski. – *Jesteśmy 20 lat w Unii Europejskiej. W latach 2001–2003 byłem pełnomocnikiem rządu odpowiedzialnym za przygotowanie wsi i rolnictwa do integracji* – przypomniał minister Siekierski i dodał, że procesowi temu towarzyszyło wiele obaw. – *Po 20 latach widać jednak, że polscy rolnicy, polskie przetwórstwo i handel poradziły sobie na jednolitym rynku. Dowodem na to jest 10-krotny wzrost wartości eksportu* – podsumował szef resortu rolnictwa.

■ Uroczysta msza święta na Jasnej Górze

Kulminacyjnym punktem uroczystości dożynkowych w Częstochowie jak co roku była niedzielna msza święta z udziałem rolników z całego kraju na Jasnej Górze. Uczestniczył w niej Prezydent RP Andrzej Duda.

Przed uroczystą sumą, do pielgrzymów zgromadzonych pod Włocławkami Jasnogórkami przemówił minister Czesław Siekierski. W swoim

wystąpieniu podkreślił wyjątkowość miejsca, w którym co roku rolnicy dziękują za opiekę.

– *Siła Polski opiera się na rolnictwie, dlatego ziemia ojczysta powinna być należycie doceniona i obsłużona* – te słowa Prymasa Tysiąclecia przypomniał Czesław Siekierski. – *Dlatego przyjeżdżamy na Jasnogórskie Wzgórze, by przed obrazem Królowej Polski, Matki Jezusa i naszej Matki dziękować Bogu, naszemu Stwórcy za chleb i plony, które otrzymujemy z naszych*

upraw. To podziękowanie za chleb jest jednocześnie dziękczynieniem za zdrowie i życie. Za bezpieczeństwo. Za tych których kochamy i za wspólnotę, którą tworzymy – powiedział szef resortu rolnictwa.

W swoim wystąpieniu minister Siekierski omówił sprawy takie, jak:

- Bezpieczeństwo żywnościowe – podkreślając, że zawdzięczamy je rolnikom, a ma ono szczególne znaczenie zwłaszcza dziś, kiedy żyjemy w niebywale trudnym świecie,

w którym zagrożenie wojną, nowymi pandemiemi i katastrofami klimatycznymi stało się elementem codzienności. Szef resortu rolnictwa zwrócił uwagę, że to dzięki pracy rolników i sile naszego rolnictwa Polska nie tylko jest samowystarczalna żywnościowo, lecz także przyczynia się do wyżywienia innych narodów, gdyż prawie 40 proc. produkowanej w Polsce żywności jest kierowana na rynki zagraniczne.

- Wsparcie dla rolników poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – zapewniając, że Rząd RP nie zostawi rolników samych. Minister poinformował o podjętych oraz planowanych działaniach służących poprawie sytuacji poszkodowanych producentów rolnych.

- Zmiany w Zielonym Ładzie – przypominając, że po naszych interwencjach znacząco ograniczono wymogi Zielonego Ładu, czyniąc go bardziej przystępnym dla rolników.

- Zmiany w zasadach handlu z Ukrainą – wskazując, że od czerwca tego roku, na nasz wniosek, Unia Europejska wprowadziła kwoty określające dopuszczalną wielkość importu wrażliwych produktów rolnych z Ukrainy.

- Podsumowanie 20 lat Polski w UE – zaznaczając, że dwie dekady wsparcia polskiego rolnictwa z funduszy europejskich były czasem intensywnego rozwoju i transformacji polskiego rolnictwa, a także budowania naszej silnej pozycji w europejskiej wspólnocie.

Minister odniósł się również do 85. rocznicy napaści Niemiec na Polskę, która wypadła podczas tegorocznych Dożynek Jasnogórskich. Poinformował o złożeniu kwiatów i oddaniu w Wieluniu hołdu tym wszystkim, którzy walczyli o wolność i niepodległość naszej Ojczyzny.

Jak zauważył minister Siekierski, przełom sierpnia i września to historycznie również czas ogromnego zrywu społeczeństwa w walce o wolność, a długotrwałym efektem „Sierpnia 80” była integracja Polski z Unią Europejską.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRiRW, Fotolia, majeczka-,
BarbaraKrupa-, Dorota.Stock.adobe.com

Europejskie święto urodzajów

Piękno i dostojność polskich dożynek, ciągle mających rangę narodowego święta – to zjawisko wyjątkowe w Europie, a nawet w świecie. Podobnie jak my, obchodzą święto urodzaju np. Niemcy lub Litwini, z tym, że tam wszelkie uroczystości mają lokalny charakter. Bywają jednak i zupełnie inne święta letniego urodzaju – dziś o nich piszemy.

PORTUGALIA – ŚWIĘTO BUŁEK

Najpiękniejszym świętem ludowym Portugalii i jednym z najpiękniejszych w Europie – jest Festa dos Tabuleiros w miasteczku Tomar w środkowej Portugalii. Zostało ono ustanowione w XVII wieku na pamiątkę wielkiego głodu. Jest dziękczynieniem za nowy plon, rodzajem dożynek. Zaczyna się w pierwszy piątek lipca – raz na trzy lata – ekspozycją „tabuleiros” w parku miejskim. Są to skomplikowane konstrukcje z dużych, podwójnych bułek, ważących prawie po pół kilo, wypieczonych z pierwszej zżętej w tym roku pszenicy. Nawleczone są

na giętkie pręty wiklinowe lub druty osadzone w dużym płaskim koszu. Na inne pręty nawleka się papierowe i żywe kwiaty, kompozycję uzupełniają wstążki i kłosa zboża. Każda wieś ma własny od wieków niezmienny wzór „tabuleiros”, które musi być wysokie, jak wysoka jest niosąca je dziewczyna. Niedzielnym popołudniem wyrusza w parku procesja „tabuleiros” niesionych na głowach przez biało ubrane dziewczęta przepasane wstęgami w kolorze określonym dla danej wsi.

Procesja przemierza całe miasto i wypełnia plac przed kościołem św. Jana Chrzciciela. Następuje chwila odpoczynku. Odbywa się błogosławieństwo i korowód rusza w powrotną drogę.

FRANCJA – WINO I SERA

Każdy region ma swój smak i swoją tradycję, ale chyba dla wszystkich właścicieli winnic pierwsza degustacja jest momentem niemal magicznym. W wielu regionach urząda się wielkie święto wina, by uczcić koniec zbiorów i poproszować win z lat poprzednich. Zaprasza się przyjaciół, turystów, potencjalnych klientów i VIP-ów. Nie jest to tylko degustacja, ale także promocja. Pośród stołami zastawionymi różnymi rodzajami sera goście smakują trunkiem, dyskutując o jego barwie, bukietach i smaku. Wino nalewa się prosto z beczek. Potem już

w domach odbywają się wielkie przyjęcia przy stołach pełnych warzyw, mięs, owoców morza oraz serów.

W sierpniu jest święto sera. Sery Sabaudii są przede wszystkim z mleka krowiego. Wśród bardzo wielu gatunków króluje „tomme” „toupin” (z doliny Abondance), a następnie „le tamiC”, produkowany od maja do września przez zakonników z klasztoru Tamic leżącego nad jeziorem Annecy (bardzo tłusty, miękki, o łagodnym aromatycznym smaku). Jest to rodzaj znanego sera

Reblochon. Każdego 15 sierpnia w wiosce Vilars-sur-Thones (Wysoka Sabaudia) jest organizowany międzynarodowy konkurs na największego „zjadacza” tego sera. Rekord, jaki pada, zostaje wpisany do księgi Guinnessa, a dodatkowo bohater dostaje w nagrodę tyle kilogramów sera (oczywiście „Reblochon”), ile wynosi waga jego ciała.

SZWAJCARIA – RODZINNE ŚWIĘTO Z GALARETKĄ

Niektórzy mieszkańcy miasteczek wciąż pozostają właścicielami winnic, zbiory są duże, a wina – znakomite.

Przepis na galaretkę z winogron („la raisine”) jest bardzo stary, pochodzi z czasów średniowiecza. Otóż przygotowywano sok ze świeżo zerwanych winogron,

następnie dodawano do niego różne owoce sezonowe: jabłka, gruszki i np. owoce pigwy, gdyż zawierają dużo pektyn; całość gotowano 24 godziny, cały czas mieszając. Czynności te należały naturalnie do pani domu, ta jednak korzystała chętnie z pomocy rodziny a nawet znajomych. Przygotowywanie „raisine” zmieniło się niemal w rytualny obrządek. W wielu domach przygotowanie „raisine” było i jest niemal jak święto. Z tej okazji otwiera się najlepsze wina, ze spiżarni wyciąga najlepsze smakołyki. „Święto rodzinne” staje się okazją do spotkań towarzyskich.

HOLANDIA – SNOPI KWIATÓW

150 lat temu świętowano zebranie plonów na przyjęciach, przy suto zastawionych stołach i muzyce. Od tego czasu rolnictwo Holandii bardzo się zmieniło – wiadomo, że od dawna mówi się, że to „kraj tulipanów”. Właśnie z produkcji kwiatów Holendrzy są

najbardziej dumni i traktują je jako najcenniejszy plon. Jeszcze 150 lat temu świętowano tu zebranie plonów na wielkich przyjęciach, na których bawiła się cała wieś przy zastawionych stołach i muzyce. Stąd Święta Kwiatów – wielkie, wspaniałe wystawy, które są pokazem, ale także, podobnie jak wystawy i pokazy mają charakter promocyjno-handlowy.

SZWECJA – RAKOWE PRZYJĘCIA

Szwedzkie żniwa zaczynają się często później niż u nas. Surowy klimat opóźnia wegetację roślin, szczególnie na północy. W XIX w. Szwecja była jednym z najbiedniejszych krajów Europy. Prawie 70 proc. mieszkańców pracowało w rolnictwie i często głodowało, więc pierwszy chleb po żniwach wypiekano uroczyście – był on niemal świętością. Szczególną atrakcją dla żniwiarzy stanowił na polu ostatni snopek, czyli „Sista karve”. Powinien być duży, dorodny, obfity. Dla szczęśliwca, któremu udało się zebrać z pola ostatnie ziarno, była

to pomyślna wróżba na kolejny rok. Staraly się o niego małżeństwa. Dla nich oznaczał zdrowe dziecko.

Wraz z rozwojem gospodarczym skończyło się wypiekanie żniwnego chleba. Dziś Szwedzi świętują spożywanie darów jezior i morza.

Ten, kto odwiedza Szwecję w sierpniu nie może nie zauważyć „rakowej” aranżacji sklepowych witryn. Śliniaczki w raki, papierowe talerze, serwetki i zabawne czapeczki, duże lampiony z wizerunkiem okrągłej tarczy księżycy, specjalne noże do raków, wymalowane w raki półmiski, czarki, szkła i karafki. Nigdzie nie wielbi się tych skorupiaków równie mocno jak w Szwecji. Częściowo ma to uwarunkowania gastronomiczne. Szwedzki „rak szlachetny” jest bowiem dużo smaczniejszy od swoich krewniaków z innych krajów. Ale przede wszystkim właśnie w Szwecji jedzenie raków przybrało postać rytuału, któremu towarzyszą wszelkie możliwe rekwizyty, a szczególnie mile widziany jest prawdziwy księżyc w pełni.

NORWEGIA – SŁOMIANY FESTYN

Wiele miejscowości urządza swoje festyny na zakończenie sezonu rolniczego, ale największy organizowany

jest w Ski (miejscowość 28 km od Oslo), która postanowiła przed laty zorganizować festyn. W Danii co roku odbywa się rolniczy festyn pod nazwą Halmiada, słomiana olimpiada. „Halm” to w języku skandynawskim właśnie słoma. Halmfestiwalto festyn, w którym biorą udział nie tylko rolnicy. Budowane są kioski, ogródki, altany i wszystkie dekoracje. Wszędzie widoczne są słomiane kukły, wieża ze słomy oraz słomiany labirynt dwumetrowej wysokości.

WIELKA BRYTANIA – DOBROCZYNNOŚĆ I PIWO

W dzień Festiwalu Plonów, w wrześniową niedzielę, dzieci z rodzin rolniczych szykują koszyki, do których wkładają owoce, warzywa, zboże, chleb – przeróżne plony zbierane w okolicy. Koszyki nosi się do kościoła, tam są święcone i odbywa się nabożeństwo. Jedzenie jest potem rozdawane organizacjom charytatywnym, chorym i starym ludziom we wsi.

Pierwsze piwo – to osobny powód do świętowania. Po ukończonych zbiorach chmielu, gdy uwarzy się pierwsze tego roku piwo – na specjalne święto zbiera się cała wieś. Grają kapele, ludzie degustują wszystkie gatunki. Przez dwa tygodnie w sierpniu trwa ten piwny festiwal.

Podobnie bywa w Szkocji. Ukoronowaniem lokalnych degustacji piw jest Edynburski Tradycyjny Festiwal Piwa, święto wszystkich tradycyjnie warzonych piw.

Szkocja nigdy nie była rolniczą potęgą, ale i tam świętowano kiedyś sukcesy hodowlane i letnie urodzaje. Dalekim echem tych lat jest dziś sierpniowy festiwal koni i mistrzostwa kobziarzy – najbardziej tradycyjnego elementu wszelkich świąt.

Materiał archiwalny NWE

Zdjęcia: Cukmen-, Tetlak-, Karmo-, Rostislav Sedlacek-, Albin Marciniaak.Stock.adobe.com

Dzień Polskiej Żywności

Polska obfituje w żywność doskonałej jakości, bezpieczną i smaczną, śmiało mogącą konkurować z całym światem. Od 2013 r. 25 sierpnia jest Dniem Polskiej Żywności. To obchodzone w okresie dożynek święto ma na celu po pierwsze przypomnienie, jak ciekawa i bogata jest oferta producentów polskiej żywności. Drugim celem jest wspieranie lokalnych producentów artykułów rolno-spożywczych.

Wybór dnia 25 sierpnia nie jest przypadkowy. Końcówka sierpnia to czas, gdy rolnicy kończą żniwa i obchodzą dożynki. Wówczas sklepowe półki i stragany uginają się od świeżych, polskich warzyw i owoców. To dobry moment, żeby przypomnieć, jak ciekawa i bogata jest oferta polskiej żywności oraz aby wspierać lokalnych producentów.

Święto zostało ustanowione z inicjatywy Ogólnopolskiego Programu Promocyjnego „Docenić polskie” w 2013 r.

Polska jest 4. największym producentem żywności w Europie

■ Polska jako znaczący producent żywności

Polska ma dobre warunki naturalne do produkcji rolniczej, co sprawia, że jesteśmy 4. największym producentem żywności w Europie po Francji, Niemczech i Hiszpanii, a w przypadku niektórych produktów (np. jabłek, gruszek, śliwek) – znajdujemy się w czołówce światowej.

Żywność w Polsce jest wysokiej jakości, łatwo dostępna i przystępna cenowo. Znane i lubiane nie tylko w kraju, lecz także poza jego granicami są m.in. nasze warzywa i owoce, mięso i jego przetwory, twaróg, pieczywo, wędliny czy sery. W ofercie polskich producentów żywności każdy znajdzie coś dla siebie.

■ Eksport polskiej żywności

Polska jest państwem samowystarczalnym żywnościowo, dysponującym nadwyżką produkowanej żywności. Jesteśmy więc również jej dużym eksporterem.

Wartość eksportu z Polski artykułów rolno-spożywczych w 2023 r. wyniosła 51,8 mld euro (236,4 mld zł), co oznacza wzrost o 8,1 proc. w stosunku do roku 2022.

Jednocześnie udział eksportu całego polskiego eksportu zwiększył się z 13,8 proc. w 2022 r. do 14,7 proc. w roku 2023. Są to wyniki, które potwierdzają rosnące znaczenie branży rolno-spożywczej dla polskiej gospodarki.

■ Najczęściej eksportowane produkty

Do krajów UE w 2023 r. eksportowaliśmy głównie:

- mięso i jego przetwory inne niż drobiowe (eksport o wartości 4,2 mld euro);
- mięso drobiowe (3,1 mld euro);
- pieczywo i wyroby piekarnicze (2,8 mld euro);
- ryby i ich przetwory (2,6 mld euro);
- paszę dla zwierząt (2,4 mld euro);
- produkty mleczarskie (2,2 mld euro);
- ziarno zbóż i wyroby cukiernicze (po 2,1 mld euro).

Do krajów pozaunijnych w 2023 r. eksportowaliśmy przede wszystkim:

- pszenicę (eksport o wartości 4,7 mln ton, 1,2 mld euro);

Świat się kręci wokół wsi

IV ogólnopolski konkurs filmowy

Przypominamy, że trwa IV ogólnopolski konkurs filmowy „Świat się kręci wokół wsi”. Organizatorem konkursu jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a partnerami Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Celem konkursu jest ukazanie wsi jako miejsca z nowymi perspektywami do życia i rozwoju zawodowego, szczególnie dla ludzi młodych. Filmy mają pokazać, że życie na wsi ma wiele pozytywnych aspektów, a rolnik to zawód z przyszłością.

Prace konkursowe powinny też przedstawiać pozytywny wpływ 20-letniego członkostwa Polski w Unii Europejskiej na rozwój polskiej wsi. Ponadto filmy powinny zaprezentować rolnictwo jako ważną gałąź gospodarki narodowej, w której efektywnie wykorzystuje się fundusze unijne.

Prace konkursowe powinny również zaprezentować rolników jako tych, którzy zapewniają bezpieczeństwo żywnościowe, pielęgnują tradycję i dziedzictwo kulturowe polskiej wsi oraz adaptują trendy w zakresie ekologii i ochrony środowiska.

■ Warunki udziału w konkursie

Konkurs jest skierowany do młodych mieszkańców wsi i miast, w wieku od 16. do 30. roku życia.

Aby wziąć w nim udział, należy wypełnić i przesłać formularz zgłoszenia do organizatora do 25 września 2024 r. na adres: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Departament Pomocy Technicznej, ul. Wspólna 30,

00-930 Warszawa, z dopiskiem na kopercie: „IV Konkurs – Świat się kręci wokół wsi”.

Po otrzymaniu formularza zgłoszenia organizator wyśle link do chmury. Po otrzymaniu linku należy zapisać film w chmurze pod adresem: <https://chmura.minrol.gov.pl> w terminie do 10 października 2024 r. do godz. 23.59.

■ Nagrody

Najlepsze prace konkursowe zostaną wyróżnione nagrodami pieniężnymi:

- za zajęcie I miejsca – 7000 zł brutto;
- za zajęcie II miejsca – 5000 zł brutto;
- za zajęcie III miejsca – 3000 zł brutto.

Ponadto dopuszcza się przyznanie wyróżnień, każde w wysokości 1000 zł brutto, oraz upominków rzeczowych, ufundowanych przez Partnerów konkursu.

W przypadku pytań lub wątpliwości można pisać na adres e-mail: konkurs.filmowy@minrol.gov.pl.

Zapraszamy do udziału w konkursie!

Departament Pomocy Technicznej
MRiRW
tel. 22 623 16 37

Szczegóły znajdują się w regulaminie konkursu opublikowanym na stronie:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/iv-ogolnopolski-konkurs-filmowy-swiat-sie-kréci-wokol-wsi---2024-r>.

Rozwój małych gospodarstw

Więcej czasu na składanie wniosków w ARiMR

Do 20 września, czyli prawie o miesiąc, przedłużony został termin naboru wniosków o wsparcie na „Rozwój małych gospodarstw” z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023–2027. Pomoc adresowana jest do rolników, którzy zajmują się produkcją ekologiczną lub rozpoczynają działalność w ramach krótkiego łańcucha dostaw.

Dofinansowanie skierowane jest do rolników, którzy m.in.:

- zajmują się produkcją ekologiczną lub produkcją ekologiczną i przygotowaniem do sprzedaży wytworzonych produktów lub rozpoczynają działalność w zakresie

wprowadzania żywności na rynek w ramach krótkiego łańcucha dostaw (KŁD);

- spełniają definicję mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa;
- posiadają gospodarstwo o powierzchni nie większej niż 300 ha,

którego wielkość ekonomiczna w roku wyjściowym nie przekracza 25 tys. euro;

- uzyskali przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie w wysokości nie mniejszej niż 5 tys. zł;
- nie prowadzą działalności wyłącznie w celach naukowo-badawczych.

■ Jaka jest wysokość wsparcia?

Pomoc przyznawana jest w formie płatności ryczałtowej w kwocie 120 tys. zł. Jej wypłata następuje w dwóch ratach. Pierwsza rata wynosi 80 proc. kwoty przyznanej pomocy, czyli 96 tys. zł, druga rata to pozostałe 20 proc., czyli 24 tys. zł.

■ Na co można przeznaczyć przyznane środki?

Wsparcie finansowe przeznaczyć można na inwestycje budowlane, wyposażenie budynków lub budowli, zakup nowych maszyn, urządzeń i sprzętu, w tym sprzętu komputerowego oraz zakup wartości niematerialnych i prawnych służących do prowadzenia produkcji rolnej, w tym ekologicznej, i przygotowania do sprzedaży

Wsparcie można przeznaczyć m.in. na zakup nowych maszyn i urządzeń do produkcji rolnej

Sfinansować można także inwestycje budowlane, modernizację oraz wyposażenie budynków inwentarskich i gospodarczych

produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie lub rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności na rynek w ramach krótkich łańcuchów dostaw.

Ważne, by w wyniku realizacji planowanych przedsięwzięć

nastąpił wzrost wartości sprzedaży brutto produktów rolnych co najmniej o 30 proc. w stosunku do ustalonej dla gospodarstwa wartości przychodu bazowego i nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości

wynagrodzenia minimalnego w roku 2024.

Pamiętać też trzeba, że w ramach programu nie można zakupić m.in.: ziemi, zwierząt, plantacji wieloletnich, środków do produkcji oraz używanych maszyn. Istotną informacją jest również to, że podatek od wartości dodanej VAT nie stanowi kosztu kwalifikowanego.

■ Jak złożyć wniosek?

Wnioski o przyznanie pomocy można składać do 20 września 2024 r. wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

**Biuro Prasowe
ARiMR**

tel. 22 318 40 90

Zdjęcia: Curioso-, TOF-,
Countrypixel.Stock.adobe.com

ARiMR dla KGW

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przypomina, że koła gospodyń wiejskich wciąż mogą ubiegać się o pomoc finansową na swoją działalność statutową. To efekt zwiększenia o 10 mln zł tegorocznej puli środków na ten cel. ARiMR zachęca także koła do udziału w konkursie filmowym i czeka na ich prace do końca września.

Pierwotny budżet na tegoroczne wsparcie statutowe dla kół gospodyń wiejskich wpisanych do rejestru prowadzonego przez ARiMR wynosił 120 mln zł. Jednak w związku z dużym zainteresowaniem otrzymaniem tego typu dofinansowania postanowiono dołożyć do tej puli 10 mln zł, co oznacza, że KGW mają w 2024 r. do dyspozycji 130 mln zł, i jest to najwyższa kwota, jaką przez siedem lat realizacji programu pomocy dla kół, przeznaczono na ten cel z budżetu państwa. W 2018 r.,

gdzie startował program, było to bowiem ponad 16,3 mln zł; w 2019 r. – prawie 29,7 mln zł; w 2020 r. – blisko 32,9 mln zł; w 2021 r. – ponad 55,8 mln zł; w 2022 r. – 61,6 mln zł; w 2023 r. – ponad 114 mln zł.

Wnioski kół gospodyń wiejskich do 30 września 2024 r. przyjmują biura powiatowe ARiMR. Nie warto jednak zwlekać z dopełnieniem formalności. Wysokość wsparcia pozostaje uzależniona od liczebności kół: liczące nie więcej niż 30 osób mogą otrzymać 8 tys. zł;

tych składających się z 31–75 członków dotyczy stawka w wysokości 9 tys. zł; w przypadku jeszcze mniejszych kwota dofinansowania to 10 tys. zł.

KGW, które już ubiegały się o wsparcie, wiedzą, na co mogą przeznaczyć otrzymane dofinansowanie. Nowe warto poinformować, że fundusze można wykorzystać m.in. na: prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej i oświatowo-kulturalnej w środowiskach wiejskich; prowadzenie działalności na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi; upowszechnianie dobrych metod prowadzenia gospodarstw domowych; reprezentowanie interesów środowiska kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej; rozwijanie kultury ludowej, w tym

Fundusze można wykorzystać m.in. na rozwijanie kultury ludowej, w tym w szczególności kultury lokalnej i regionalnej

w szczególności kultury lokalnej i regionalnej.

Aktualnie w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich wpisanych jest 15,8 tys. tych organizacji, najwięcej w województwach wielkopolskim, mazowieckim i lubelskim.

Z danych ARiMR wynika również, że otrzymane dotacje zrzeszone gospodynie wiejskie przeznaczają najczęściej na realizację zadań związanych z działalnością społeczno-wychowawczą oraz oświatowo-kulturalną. A w swojej pracy mają się czym pochwalić. Dowodzą

tego m.in. organizowane przez ARiMR ogólnopolskie i regionalne konkursy dla KGW, w tym cieszący się dużą popularnością konkurs „Kubek, dzbanek czy makatka... Rękodzieło to jest gratka!”, który miał dotychczas trzy edycje.

Teraz Agencja, której celem jest nie tylko przekazywanie wsparcia finansowego dla kół, ale także pokazywanie i promowanie ich działalności, zorganizowała kolejny konkurs. Tym razem jest on filmowy. Ideą konkursu pod tytułem „Wieś nam w duszy gra” jest

zaprezentowanie działalności kół gospodyń wiejskich, ale także panoramy polskiej wsi – otoczenia, aktywności społecznych mieszkańców, pracy w gospodarstwie, atrakcji związanych z życiem na terenach wiejskich.

Pracą konkursową jest krótki, maksymalnie dwuminutowy film nakręcony w dowolnej technice – kamerą, aparatem fotograficznym lub smartfonem. Powinien on pokazywać różnorodne aspekty i przykłady działalności koła – udział w pokazach i konkursach (np. kulinarnych czy rękodzielniczych), a także festynach, dożynkach i jarmarkach. Mogą być również pokazane działania charytatywne i społeczne. Praca może zawierać także krótką historię koła.

Na autorów najciekawszych filmów, które zostaną przesłane do Agencji do 30 września 2024 r. do godziny 15.00, czekają nagrody i wyróżnienia. Szczegóły konkursu i jego regulamin dostępne są na stronie internetowej ARiMR pod adresem: www.gov.pl/web/arimr/konkurs-filmowy-wies-nam-w-duszy-gra.

**Biurowie Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90**

Zdjęcia: Tarczas-, bnorbert.Stock.adobe.com

KGW mają w 2024 r. do dyspozycji 130 mln zł

Święto miłośników i hodowców koni

W Janowie Podlaskim 9–11 sierpnia 2024 r. odbył się Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi. Jest to największa impreza w Polsce dedykowana koniom arabskim urodzonym w kraju, zapisanym do Polskiej Księgi Stadnej Koni Arabskich Czystej Krwi (PASB) i jednocześnie jedna z największych tego typu na świecie.

Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi, zwany inaczej Czempionatem Polski, jest dla hodowców, wystawców i właścicieli arabskich niezwykle ważnym wydarzeniem, a zarazem miejscem spotkań, wymiany poglądów i doświadczeń. Współorganizatorem Narodowego Pokazu jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR).

To niezwykle widowisko co roku przyciąga uwagę entuzjastów koni arabskich czystej krwi nie tylko z Polski, ale i z całego świata. Udział w nim jest także okazją, aby przekonać się, w jakim kierunku podąża polska hodowla koni arabskich, w tym hodowla w polskich spółkach państwowych, nadzorowanych przez KOWR – Stadninach Koni (SK) w Janowie Podlaskim i Michałowie.

■ Rywalizacja o tytuły Czempiona Polski 2024

Podczas Narodowego Pokazu konie rywalizują w poszczególnych klasach, podzielonych ze względu na ich płeć i wiek. Ich oceny dokonuje międzynarodowy skład sędziowski, przyznając punkty za pięć cech: typ, głowę z szyją, kłode, nogi i ruch.

W ciągu trwającego 3 dni wydarzenia międzynarodowa komisja dokonała oceny koni:

- 26 młodych i starszych ogierów – w pięciu klasach wiekowych. W tej liczbie znalazło się 11 ogierów własności Stadnin Koni w Janowie Podlaskim i Michałowie.
- 56 klaczy – w sześciu klasach wiekowych. Wśród nich znalazło się 31 klaczy ze stadnin w Janowie Podlaskim i Michałowie.

Wśród tegorocznych laureatów znalazły się:

- Klacze Roczne:
  - ✓ Czempionat: Anagramma – SK Janów Podlaski;
  - ✓ II Wicczempionka: Elzoya – SK Janów Podlaski.
- Ogiery Roczne:
  - ✓ Czempionat: Comoros – SK Janów Podlaski;
  - ✓ I Wicczempion: Partes – SK Michałów;
  - ✓ Top Five: Egner – SK Michałów;
- Klacze Młodsze:
  - ✓ Czempionat: 2-letnia Wildonara – SK Michałów.
  - ✓ I Wicczempionka: 2-letnia Wencedora – SK Janów Podlaski.
  - ✓ Top Five: 2-letnia Elegantia – SK Michałów.

Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi to widowisko przyciągające uwagę entuzjastów koni arabskich czystej krwi z całego świata

46. Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi

- Ogiery Młodsze:
  - ✓ Czempionat: 3-letni Elon KL – Klikowa Rzepka Sp. j.;
  - ✓ Top Five: 2-letni Portado – SK Janów Podlaski;
- Klacze Starsze:
  - ✓ Czempionat: 10-letnia Delita – SK Janów Podlaski;
  - ✓ I Wicczempionka: 4-letnia Ascalona – SK Janów Podlaski;
  - ✓ II Wicczempionka: 5-letnia El Medida – SK Michałów;
  - ✓ Top Five: 9-letnia Poganinka i 9-letnia Pustynna Dolina – SK Michałów;
- Ogiery Starsze:
  - ✓ Czempionat: 7-letni Erantis – SK Janów Podlaski;
  - ✓ Top Five: 4-letni El Brillo – SK Michałów.

Spośród sześciu Czempionów Polski Najlepszym Koniem Pokazu (Best in Show) sędziowie jednogłośnie wybrali Adelitę z SK Janów Podlaski, która uzyskała również najwyższą punktację Pokazu w ocenie indywidualnej (93,8 pkt na 100 pkt możliwych do uzyskania). Została ona nagrodzona także jako Najlepsza Klacz Pokazu i za Najlepszą Głowę Pokazu.

Nagroda dodatkowa Polskiego Związku Hodowców Koni Arabskich dla Najlepszego Konia Pokazu „Pure Polish” trafiła do SK Michałów za klacz Poganinkę, która uzyskała również nagrodę za Najlepszy Ruch Pokazu.

Miłym akcentem janowskiego Czempionatu było wręczenie Nagrody Przechodniej – Trofeum World Arabian Horse Organization (WAHO) dla wybitnego przedstawiciela rasy arabskiej hodowli polskiej. Nagroda trafiła do SK Michałów za ogiera Ganges, który został zaprezentowany w niedzielę licznie zgromadzonej publiczności, wykazując się dużą energią, mimo bardzo zaawansowanego wieku (30 lat).

Najlepszym Hodowcą Pokazu została SK Janów Podlaski, a Najlepszym Trenerem i Prezenterem – Mateusz Tokarski pracujący w janowskiej stadninie.

■ Aukcje: Pride of Poland oraz Summer Sale

Koniec Pokazu Narodowego to preludium do następującej po nim Aukcji Pride of Poland, która w tym roku odbyła się po raz 55. Jest to najdłużej trwające

wydarzenie tego typu na świecie. Pierwsza z janowskich aukcji miała miejsce w 1970 r. Aukcja jest okazją, aby znaleźć wyjątkowy nabytek do swojej hodowli.

Podczas tegorocznej Aukcji Pride of Poland 11 sierpnia 2024 r. sprzedano 10 koni, w tym polskie państwowe stadniny sprzedały siedem koni. Średnio za jednego konia trzeba było zapłacić ponad 60 tys. euro.

Najwyższą cenę osiągnęła 15-letnia klacz Zigi Zana z SK Michałów. Wylicytował ją nabywca z Belgii. Niewiele

mniej zapłacono za Aleksandrę z SK Janów – 120 tys. euro.

Konie zakupione na aukcjach Pride of Poland niejednokrotnie sięgały po najwyższe laury dla swoich nowych właścicieli. Zwycięstwa na pokazach to jednak nie wszystko – konie zakupione na aukcjach w Janowie Podlaskim stanowią często filary zagranicznych programów hodowlanych. Jedne z ostatnich gwiazd bliskowschodnich pokazów – ogier AJ Kafu czy klacz AJ Kayya – to potomkowie klaczy Kwestura (Monogramm – Kwesta/Pesennik) z SK Michałów, sprzedanej podczas aukcji Pride of Poland w 2008 r.

12 sierpnia 2024 r. odbyła się Aukcja Summer Sale. Aukcja ta jest okazją, aby kupić konie po znacznie niższych cenach niż podczas Pride of Poland. W tym roku sprzedano 15 koni, w tym 12 koni z polskich państwowych stadnin w Janowie Podlaskim i Michałowie.

Departament Komunikacji
i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum KOWR

Świadczenia pieniężne dla sołtysów

Od 16 września 2024 r. świadczenie pieniężne z tytułu pełnienia funkcji sołtysa według nowych zasad

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od 16 września 2024 r. wchodzi w życie przepisy ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

W wyniku nowelizacji przepisów przede wszystkim rozszerzony został krąg osób, które mogą uzyskać prawo do świadczenia z tytułu pełnienia funkcji sołtysa.

Nowe rozwiązania skracają okres pełnienia funkcji sołtysa uprawniający do uzyskania świadczenia z 8 do 7 lat oraz znoszą wymóg pełnienia funkcji sołtysa przez co najmniej dwie kadencje i wymóg pełnienia tej funkcji na podstawie ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Nowelizacja wprowadziła także zmiany ułatwiające przeprowadzenie postępowania dowodowego w sytuacji, gdy wnioskodawca nie dysponuje danymi potwierdzającymi okres pełnienia funkcji sołtysa. Konieczność uzyskania oświadczeń potwierdzających tę okoliczność od osób zamieszkujących w sołectwie w czasie, w którym wnioskodawca pełnił funkcję sołtysa, zmniejszono z 5 do 3 osób.

Od 16 września 2024 r. świadczenie z tytułu pełnienia funkcji sołtysa może uzyskać osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnęła wiek emerytalny (60 lat kobieta, 65 lat mężczyzna);
- pełniła funkcję sołtysa przez okres co najmniej 7 lat (bez względu na to czy funkcja była pełniona przed czy po 1990 r.);
- nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe w związku z pełnieniem tej funkcji.

W celu otrzymania świadczenia pieniężnego z tytułu pełnienia funkcji sołtysa należy złożyć, do dowolnej jednostki organizacyjnej KRUS, wniosek o ustalenie prawa do tego świadczenia. Na podstawie złożonego wniosku KRUS rozpatrzy prawo do świadczenia i wyda stosowną decyzję w sprawie.

Wniosek o świadczenie powinny złożyć również te osoby, które już wcześniej składały w KRUS wniosek, ale otrzymały decyzję odmawiającą – zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami – np. z uwagi na pełnienie funkcji sołtysa przez okres krótszy niż wymagane dotychczas 8 lat czy też pełnienie tej funkcji wyłącznie przed wejściem w życie ustawy o samorządzie gminnym.

Druk wniosku o świadczenie dostępny jest na stronie Kasy: <https://www.gov.pl/web/krus/formularze-i-wnioski---swiadczenia>.

Świadczenie wg znowelizowanych przepisów przyznawane

będzie od daty spełnienia wszystkich warunków, ale nie wcześniej niż od wejścia w życie zmiany do ustawy i nie wcześniej niż od miesiąca złożenia wniosku o to świadczenie (zasady te dotyczą również osób, które otrzymały decyzję odmawiającą i ponownie wystąpią z wnioskiem).

■ Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 24 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa oraz ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. z 2024 r. poz. 1246);
- Ustawa z dnia 26 maja 2023 r. o świadczeniu pieniężnym z tytułu pełnienia funkcji sołtysa (Dz.U. z 2023 r. poz. 1073).

**Biuro Komunikacji
i Współpracy Międzynarodowej
KRUS**

tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: PaulSat.Stock.adobe.com

Recepta na zdrowie w gospodarstwie rolnym

Konkurs filmowy KRUS dla młodzieży

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) zainaugurowała VI edycję Ogólnopolskiego Konkursu dla Młodzieży „Moja Wizja Zero – recepta na zdrowie w gospodarstwie rolnym”. Konkurs odbywa się pod honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Konkurs jest skierowany do młodzieży w wieku od 13 do 21 lat i polega na przygotowaniu krótkiego filmu promującego bezpieczne zachowania w rolnictwie w odniesieniu do siedmiu Złotych Zasad Strategii Wizji Zero, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zdrowie rolnika i jego rodziny. W dotychczasowych pięciu edycjach konkursu udział wzięło ponad 260 uczestników.

■ Cel konkursu

Celem konkursu „Moja Wizja Zero” jest promowanie wśród młodzieży szkolnej i studentów uczelni wyższych, w szczególności o profilu rolniczym, bezpiecznych zachowań związanych z pracą na terenie gospodarstwa rolnego oraz popularyzowanie Wizji Zero w rolnictwie – międzynarodowej kampanii społecznej, która ma na celu minimalizowanie ryzyka wypadku przy pracy w sektorze rolniczym,

w oparciu o trzy filary: bezpieczeństwo, zdrowie i dobrostan.

Na laureatów czekają cenne nagrody pieniężne i rzeczowe, w tym: drony, kamery sportowe, tablety, głośniki, smartwatche i smartfony.

■ Informacje dla uczestników

Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 30 września 2024 r. Regulamin konkursu oraz pozostałe informacje, w tym formularz zgłoszeniowy, dostępne są na stronie internetowej KRUS, w zakładce „Konkursy 2024”.

Zachęcamy do udziału!

**Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej
KRUS
tel. 22 592 64 05**

Biuletyn informacyjny nr 9–10/2024 (259). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Wojciech Adamczyk, Justyna Adamska, Dorota Białczak, Marek Cieśliński, Joanna Czapla, Nina Dobrzyńska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Klódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Agata Łysakowska, Przemysław Saltarski, Łukasz Tomczak, Edyta Wieczorkiewicz-Dudek, Wojciech Wojtyra, Magdalena Zasepa.

Opracowanie: Mariola Marczak. Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. Zdjęcia na I stronie okładki oraz stronie 1.: Fotolia, Piotr Gołębiak.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. 22 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW, ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publicacje>; <https://www.gov.pl/web/arimr/publicacje>.

ISSN 2719-5147. Podpisano do druku: 6 września 2024 r.

Nakład: 8000 egz. Druk: Zapol Sobczyk Spółka komandytowa, al. Piastów 42, 71-062 Szczecin.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukowanie i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć itp.

Patronat Honorowy

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

ZERO

VI Ogólnopolski Konkurs dla Młodzieży
„Moja Wizja Zero – recepta na zdrowie
w gospodarstwie rolnym”

2024

 www.gov.pl/krus

 30 września 2024 r.

Nakręć film i wyślij zgłoszenie na
WIZJAZERO@KRUS.GOV.PL

Organizatorzy:

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

30 lat
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

KUPUJĄC PRODUKT Z TYM OZNACZENIEM

masz pewność, że jest to
certyfikowany i w pełni kontrolowany
produkt ekologiczny

#KUPUJŚWIADOMIE

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa